

ZASAVSKI VESTNIK

LETO V. — ST. 19.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZASAVJA

TRBOVLJE, 15. MAJA 1952

OB DNEVU ZMAGE

Vem, da se še vsak izmed nas spominja pomladi leta 1941, ko so fašistični krvoločniki v nekaj dneh strli staro, trško Jugoslavijo. Spominjam se, kaj vse so takrat ljudje ugrabili; ni jih bilo mnogo, ki so vedeli, kakšne grozote nas čakajo. Precej je bilo takih, ki se niso dosti brigali za narodovo usodo, brigalo jih je le lastno ugodje. Nekateri pa so z dvignjeno roko sprejeli našega tisočletnega, največjega sovražnika. Spominjam se dobro, kako so nekateri gorečnejši veselo izobešali zastave s ključastim križem...

Nekaj dni po okupaciji so že bili v gozdovih tisti, ki so vedeli, da ne smejo čakati v dolini, ker bi bil to zanje pogin; to so bili prvi borci in vam njihova imena niso neznana. Oglašali so se in vili vero v naša srca, kjer je bil nemir in strah.

Kmalu so v hribovske vasi prilezli tudi zelnici. Bili so še kar nekam spodobni. Niso takoj pokazali, kaj znajo. Seveda so zaradi tega v marsikateri hiši uživali hvalo in še marsikaj drugega. V naši hiši pa je kljub zelenju in cvetju, kljub ptičjemu žvrgolenju bila povsod tema, naši koraki so bili trudni, beseda se nam je ustavljala, oči so bile motne. Dobro, da so prihajali naši borci in nam pravili o dnevih, ki so daleč, a bodo vendar nekoč prišli. Gozd je bil njihov brat, pot njihova sestra, a skrb stalna spremljevalka.

Mnogo ljudi se je sprva balo borcev; mislili so, da so to nekakšni brezumni, razbojniki. Malo je bilo zanesljivih hiš, kjer so se trudni popotniki brez skrbi ustavljali.

Tako so minevali dnevi, tedni, meseci in leta. Partizanov je bilo vedno več in vedno več je bilo ljudi, ki so uvideli, za kaj gre. Nekaj pa jih je še ostalo zvestih krutemu tujcu. V najostrejših, v najtemnejših dneh našega naroda so odpadli od svojih bratov in sester. Mnogo je bilo tudi sredincev ali vetrnjakov, ki so se nagibali tja, kamor je veter pihal...

Kaj vse je počel okupator in njegovi pomagači! Pošten Slovenec tega še ni in tudi ne bo nikdar pozabil, zato bi bilo odveč naštevati grozodejstva nad slovenskim narodom.

Meseci so še nekako minevali, a leta so se neznansko vlekle. Za konec vojne je bilo postavljenih mnogo rokov, a vojna se je vlekla, vlekla... Zrtve so padale, a odpor se je večal.

Maj 1945... Prelepa je vsaka pomlad. Takrat je bila še tisočkrat lepša, ker je bila pomlad v svobodi. Vse se je človeku zdelo lepše: barve cvetov so bile bolj žive in imele so lepši vonj kot druga leta, ptičjeje žvrgolenje še ni bilo nikdar tako prijetno poslušati, vsa slovenska zemlja, čeprav izmučena in poštevana, je postala svobodni biser. Iz gozdov so pripriskali nasmejani borci, ki so že skoraj pozabili, kako je v dolini. Nekateri so bili od doma več let. Kaj vse so prestali ta čas! To ve le tisti, ki je to sam doživel.

1. maj so Zasavju lepo praznovali

Letošnji 1. maj je delovno ljudstvo Zasavja lepo praznovalo. Z razliko od prejšnjih let so letos odpadli slavnostni pohodi, naši delovni ljudje pa so namesto tega 1. maja pohiteli v naše planine, da v čistem zraku naših lepih zasavskih vrhov praznujejo svoj veliki tradicionalni praznik.

Ze na predvečer 1. maja so bile proslave delavskega praznika. V Trbovljah je bil dne 30. aprila v večernih urah pred rudniško restavracijo promena koncert trboveljske rudarske godbe. Po tem koncertu je bil zamišljen skupen odhod vse zbrane množice z godbo na čelu pred Delavski dom, kjer je bila v načrtu proslava 1. maja, vendar je nenadna nevihta to namero preprečila.

V tem času pa je imel kolektiv trboveljske cementarne v Domu kulture svojo posebno slovesnost: prevzem prehodne zastave zvezne vlade FLRJ kot najboljši kolektiv svoje stroke v državi. Prav tako so imeli svoje posebno slavo v bivših CRD v Trbovljah, kjer so slovesno praznovali preimenovanje svojega podjetja v Strojno tovarno Miha Marinka v Trbovljah.

Kljub močnemu deževju so v večernih urah po planinskih vrhovih Zasavja zagoreli kresovi, ki jih je pripravila mladina in planinci.

Na dan 1. maja je bila v Trbovljah v zgodnjih jutranjih urah budnica Delavske godbe, nato pa odhod godbe in rudarjev na Partizanski vrh v tamkajšnji Počitniški dom rudarjev, kjer je bilo ob zvokih godbe veselo planinsko ranjanje. Spet drugi pa so pohiteli na Mrzlico, in Kurno.

V Zagorju so imeli na dan 1. maja slavnostno zborovanje. Ob tej priliki je bilo staro Zagorje proglaseno za mesto. Ljubitelji narave in planin pa so 1. maja pohiteli na Sv. Goro, na Čemšeniško planino in na Partizanski vrh. Dne 2. maja je bil velik tabor na Plešah pod Sv. Goro, kjer je bil v NOV ustanovljen Prvi revirski bataljon.

Tudi v Hrastniku so imeli na predvečer 1. maja promena koncert svoje

Svoboda... Kako težko smo jo pričakovali! Kar naenkrat ni bilo več strahu, od kod se bodo priplazili hudobni zelnici, nič več ni bilo strahu pred nezanesljivimi sosedi. Tudi solz za padlimi ni bilo treba več skrivati. Vse je postalo svobodno po dolgih, morečih letih okupacije.

Gozdovi so se izpraznili. Izgubili so svoje dolgoletne goste. Nekaj pa so gozdovi in travniki obdržali: cvet naših krajev in vasi. Mnogo naših najboljših sinov in hčera je ostalo med drevjem okrog Svete gore, med košatimi bukvi in Čemšeniške planine, in v vedno ze-

OBTUJEMO TISTE, KI HUJSKAJO ITALIJANSKI NAROD IN GA HOČEJO SPET ZAPELJATI V NOVO PUSTOLOVŠČINO

Iz govora maršala Tita na proslavi obletnice ljudske vstaje v Hrvatskem Zagorju

leni Jelavci so prekrile grobove smreke s svojimi vejami, druge jih je obkrožala praprota, preraščal jih je mah in zelena trava. Prvi borci so skoraj vstali v svobodni zemlji, nekateri pa so umrli polni hrepenenja in trpljenja daleč za ograjami bodoče žice...

Dočakali smo osvoboditev. Kako lepo je bilo, a koliko lepše bi bilo, če bi za tako težko pričakovano svobodo ne umrlo toliko ljudi. Koliko presrečnih mater je obšlo svoje otroke, koliko mater pa je žalost upognila k tlom, kolikim je za vedno vzela smehljaj, kolikim je posebrila lase...

Vendar vse te žrtve niso bile zaman. Če bi okupator ostal pri nas, bi bili vsi obojeni na počasno umiranje. Kdo ve, kje bi bili danes in kako bi se nam go-dilo?

Imamo še mnogo težav in marsikje se dogajajo napake. Tudi kritična se včasih komu zgodi; včasih celo takemu, ki je žrtvoval za NOV, kolikor je mogel. Toda povejte mi državo, kjer je

popolnoma vse v redu. To je pravzaprav nemogoče, in sicer je nemogoče zaradi ljudi, to je zaradi nas in naših napak. Toda pri nas je svoboda, in to zlata svoboda, ki jo uživa vsak, kdor jo zasluži. Pa bo kdo dejal: »To ni veliko!« Zmotil si se, tovariš! To je nekaj velikega, nekaj lepega, to je naš največji zaklad.

Nekateri bi radi, da bi se kaj spremenilo. Radi bi, da bi spet korakal po naših krajih tujec in oni bi se mu pridružili. Godrnjajo, a jim ni nobene sile. Godrnjajo, ker imajo preveč svobode. Radi bi, da bi naši rudarji tujcem vihteli kramp in nakladali vozičke, radi bi, da bi naši kmetje tujcem orali plodno zemljo in radi bi, da bi tujec v tujem jeziku vzgajal in učil našo mladino. Kako žalostno je, da živijo med nami takšni ljudje. Človek bi se zjokal. Vendar je škoda solz. Bolje je, da stisneš pesti, zaškrliješ z zobmi in z ostrim pogledom gledaš v svet, ki se ne ozira na posameznika.

Vsak naj se vpraša, kaj je med vojno napravil za osvoboditev. Koliko je takih, ki so vse do leta 1944 dvigali desnico, potem pa so začeli pozdravljati s stisnjeno pestjo. Danes pa se šopirijo in trkajo na prvi bolj kot resnični domoljubi. Marsikateri izmed tistih, ki pravi, koliko zaslug ima za osvobodjenje, bi v prvih letih vojne skoraj zadela kap, če bi videl partizana. Lahko je danes govoriti in tudi delati ni težko. Sedaj ni treba živeti v večnem strahu. Ni treba se čuditi, če marsikdo izmed tistih, ki je med vojno mnogo napravil, danes ni več tako delaven. Kdor je pomagal v vojni, je ogromno napravil, ne rečem pa, da je že dosti storil. Se je treba delati in čuvati, kar imamo, ker nam hočejo ukrasti našo zemljo, kjer raste mnogo cvetja prav iz krvi naših borcev.

Čuvajmo prekrasno domovino, ljubimo jo, bodimo ostri proti vsakemu, ki želi, da bi bilo drugače. Vzgaajmo naš mladi rod v ljubezni do rodne zemlje, vzgaajmo ga tako, da bo znal ceniti veličastni osvobodilni boj našega naroda. Zato naj našo mladino uč in vzgaja le tisti, ki sam trdno stojijo na pravi poti. Pri vzgoji ni dveh poti. Ena sama pot je, svetla in široka, drži pa v cvetočo bodočnost.

ZASLUŽENO PRIZNANJE NAJBOLJŠEMU KOLEKTIVU CEMENTNE INDUSTRIJE

Zgledni kolektiv cementne tovarne v Trbovljah je prevzel na predvečer 1. maja prehodno zastavo zvezne vlade FLRJ kot najboljši delovni kolektiv te stroke v Jugoslaviji.

Slovesen prevzem zastave je bil dne 30. aprila zvečer v Domu kulture v Trbovljah. Poleg kolektiva cementarne so prisostvovali temu slavu še predsednik Sveta za gradnje in lokal-

no gospodarstvo LRS, minister Janez Vipotnik, predsednik sindikata gradbene stroke LRS, tov. Ganzitti, zastopniki tovarne cementa v Anhovu kakor tudi predstavniki političnih organizacij v Trbovljah. Na slovesnosti so sodelovali moški pevski zbor »Zarje« ter člani Mestnega gledališča v Trbovljah.

Pred izročitvijo zasluženega priznanja je pevski zbor »Zarje« zapel več pesmi, na kar je spregovoril ljudski poslanec in predsednik sindikata trboveljske cementarne, tov. Ivan Voje. Ta je v svojem govoru podčrtal velik uspeh tega industrijskega kolektiva, prav tako pa tudi zasluge partijske in sindikalne organizacije v tej tovarni, ki se zgledno prizadevata za procvit tega podjetja.

Lep nagovor na vse zbrane je imel nadalje direktor trboveljske cementarne tov. Vencelj Miklavčič, ki se je zahvalil svojemu kolektivu za njegov veliki trud. K odlikovanju je čestitala

Proslava prvega maja v Strojni tovarni Mihe Marinka v Trbovljah

Letošnji praznik delovnega ljudstva, 1. maj, je Strojna tovarna Mihe Marinka v Trbovljah praznovala posebno slovesno. Tovarna se je prej

Tanki udarna pest naše Ljudske armade

21. maja —

Dan jugoslovanskega vojnega letalstva

Narodni heroj Franjo Kluz je 21. maja 1942 — torej pred 10 leti — kot prvi letalec posegel v borbo proti nemško-ustaske četam. Nekaj dni pozneje mu je sledil Rudi Čajevec. Res je, da je bil ta dogodek samo epizoda, ker takrat še ni bilo pogojev, da bi se v sestavi NOV oblikovalo in razvilo letalstvo; vendar je poseg teh prvih letal v borbo proti okupatorju dal močno moralno podporo partizanom, ki so s svojo neustrašeno in junaško borbo zadrževali v naši domovini znatne vo-

jaške sile. Ko sta Kluz in Čajevec odvrkla bombe na nemško-ustaske čete in jih s strojnimi obsula s smrtonosnimi rafali, sta s tem posegom zapisala začetek borbene poti našega mladega vojnega letalstva, ki se je pozneje razvilo v močno orožje naše JLA.

Ze leta 1944 so se formirale prve vojne letalske enote. Dne 18. avgusta 1944 so začele delovati prve letalske eskadrile. Te eskadrile so iz svojih oporišč na Visu in kasneje iz letališč pri Zadrju izvršile do konca vojne 2280 borbениh poletov. Naši letalci so pri teh poletih pokazali veliko borbeno sposobnost, hrabrost in požrtvovalnost. Pri izvršitvi borbениh nalog so dali življenje mnogi odlični in hrabri piloti, med njimi major Franjo Kluz, Rudi Čajevec, Radko Jovanovič, major Protič, Markovič, Popov in drugi. Pozneje so bile ustanovljene grupe letalskih divizij, ki so uspešno sodelovale s kopenskimi silami.

Po vojni se je naše vojno letalstvo začelo sistematično izgrajevati. Danes imamo močno zračno orožje, ki je namenjeno obrambi naše domovine. To orožje izdelujemo že večinoma doma. Jasno je, da smo za naše zračne sile potrebovali in še potrebujemo mnogo strokovnih kadrov, ki so kos tehniški letanja. V šolanju kadrov za naše letalstvo igra nedvomno veliko vlogo organizacija Letalske zveze Jugoslavije, v kateri deluje tudi Letalska zveza Slovenije. V mladini, ki dela v tej organizaciji, ima naše vojno letalstvo dragoceno rezervo.

Letalska zveza je vzgojila do danes več sto motornih pilotov, več tisoč padalcev in drugih strokovnjakov. V Letalski zvezi Slovenije dela nad 40 aeroklubov, v katerih je včlanjeno nad 5000 članov. V organizaciji Letalske zveze Slovenije je položilo izpite nad tisoč jadralcev in nad 2700 mladincev-modelarjev. Naši padalci so izvedli čez tisoč skokov s padali. Naše športno letalstvo je doseglo že tolikšne uspehe, da pišejo o njih v inozemskih listih. Naše športno letalstvo se pojavlja tudi na mednarodnih tekmovanjih. Naši jadralci so predstavljali našo državo na svetovnem prvenstvu v jadranju na Švedskem, kjer je bilo naše jadralno letalo »Orel« omenjeno kot najboljši. Naš padalec Lutovac je v enem dnevu skočil s padalom 152-krat ter s tem postavil nov svetovni rekord, istočasno pa pripomogel k popularizaciji našega letalstva.

Letalstvo je za našo državo zelo važno. Bolj ko bo razvito in močno, večja bo obrambna moč Jugoslavije, bolj bomo varni pred vojno. Zato moramo posvetiti razvoju naših aeroklubov več pozornosti, kajti v teh klubih se vzgajajo kadri za naše vojno letalstvo. Množične organizacije in razne ustanove so z malimi izjemami vse premalo podpirale razvoj letalskih društev. Ni redkost, da se delo aeroklubov podcenjuje, zato tudi ni tistih uspehov, ki bi se nedvomno dosegli, če bi se odgovorni predstavniki množičnih organizacij in oblasti zavedali velikega pomena, ki ga ima letalstvo za obrambo naših socialističnih pridobitev. Zato bomo odslej pospeševali delo letalskih klubov, zlasti organiziranje padalskih in modelarskih tečajev. Več pazljivosti moramo posvetiti tudi jadralnemu letalstvu in pomagati klubom, da si bodo lahko preskrbeli orodje in material, ki ga potrebujejo pri tečajih in učenju.

Prvomajsko slavlje na Partizanskem vrhu

U zadnjih dneh po svetu

JUGOSLAVIJA NE PRIZNA LONDONSKE MESETARIJE

V Londonu so po večtedenskih razgovorih brez sodelovanja Jugoslavije dosegli sporazum med ZDA, Veliko Britanijo in Italijo glede udeležbe Italije v upravi angloameriške cone A. Po tem sporazumu ima poveljnik angloameriški čet vso upravno oblast v coni A, imel pa bo poleg sebe italijanskega političnega svetovaleca in italijanskega upravnega direktorja, ki bosta postavljena na predlog italijanske vlade. Upravni direktor bo vodil civilno upravo po dveh direktoratih in to za notranje zadeve ter finance in gospodarstvo.

Jugoslovanski poslanik v Londonu je izjavil, da jugoslovanska vlada ne bo priznala londonske odločitve, ker so sklepi te konference v nasprotju z veljavnimi mednarodnimi pogodbami, ista tako pa tudi s pravicami in koristmi Jugoslavije v angloameriški coni STO. Po izjavi namestnika jugoslovanskega zunanjega ministra ob izročitvi londonske spomenice je stališče jugoslovanske vlade do londonskih razgovorov sploh odklonilo, ker so brez sodelovanja Jugoslavije obravnavali vprašanje, na katerem je naša država življenjsko zainteresirana.

V PAN MUN JOMU NOBENEGA NAPREDKA

Severna delegacija je vnovič odklonila zadnje predloge Združenega poveljstva glede nadzorstva nad graditvijo letališč v Severni Koreji, udeležbe Sovjetske zveze v komisiji nevtralnih opazovalcev in repatriacije ujetnikov. Pogajanja so zašla na mrtvo točko. Severni obtožujejo Združeno poveljstvo, da zavlačuje pogajanja.

Po pisanju ameriških časnikov se izraža bojazen, da bi sedanji zastoj v pogajanjih lahko privedel do obnove vojne. Tisk opozarja na potrebo, da morajo biti čete Združenega poveljstva pripravljene na vsako nenadno možnost obnove vojnih operacij v večjem obsegu.

DENACIONALIZACIJA CESTNEGA PROMETA V VELIKI BRITANJI

Britanska vlada je sklenila denacionalizirati cestni promet in je prednje objavila v Beli knjigi o transportu. Cestni promet se namerava vrniti zasebnim lastnikom zaradi tega, ker je podpravljanje imelo slabe uspehe. Vlada upa, da bo s tem dosegla zboljšanje in pocenitev prometa, vendar bo pri tem baje izgubila okrog 20 milijonov funtov šterlingov. To je prva denacionalizacija konzervativne vlade, ki ji bo baje sledila tudi denacionalizacija industrije jekla in železa.

NOVA TRGOVINSKA POGODBA MED BRAZILJO IN JUGOSLAVIJO

V Rio de Janeiru bo v kratkem zaključena nova brazilsko-jugoslovanska trgovinska pogodba, ki bo s veljavo dve leti in določa obojestransko trgovinske izmenjave 4 in pol milijona dolarjev.

Jugoslavija bo izvažala v Brazilijo cement, kovine, kemikalije in izdelke kovinske industrije, uvažala pa večje količine kave kot lan, razne kože, kakao, loj, rastlinska olja in še drugo blago.

Trdni ljudski odbori - močna ljudska oblast

Naša Ljudska skupščina je na svojem III. rednem zasedanju sprejela Zakon o reorganizaciji ljudskih odborov. Po določbah tega zakona so se ljudski odbori preustrojili ter delajo v skladu z načeli Splošnega zakona o ljudskih odborih, dokler ne bodo izdani republiški zakoni o ljudskih odborih in dokler ne bodo izvoljeni ljudski odbori po določbah novega zakona o volitvah in odločitvi odborov.

Ljudski odbori, ki so jih delovne množice z delavskim razredom na čelu ustvarile in razvijale v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji, so podlaga oblasti delovnega ljudstva v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Kot lokalni funkcionari državne oblasti delujejo organi ljudske samouprave v občinah, okrajih in mestih. Ti dajejo smer gospodarskemu, socialnemu, političnemu in kulturnemu razvoju občine in ga zagotavljajo ter utrjujejo in razvijajo socialistično ureditev in pravni red ter opravljajo druge z zakonom določene naloge.

To so načela Splošnega zakona o ljudskih odborih, ki je poleg Zakona o gospodarjenju s podjetji po delovnih kolektivih brez dvoma eden izmed temeljnih kamnov naše socialistične demokracije. Ta zakon se je ob sodelovanju in razpravljanju državljanov pripravil leto in dan tako vestno in temeljito kot doslej še noben zakon pri nas. Ko bodo njegova načela še podrobneje razčlenjena in uporabljena v republiških zakonih in ko bodo ti zakoni izvedeni, bomo po pravici lahko rekli, da je naša revolucija znova opravila pomembno delo in napravila krepak in odločen korak naprej v socializmu.

Ves državni, zlasti pa gospodarski sistem je v preteklem obdobju naše socialistične revolucije nujno terjal majhna območja lokalnih organov državne oblasti, ker bi sicer ne bilo mogoče uspešno opravljati vseh gospodarskih in drugih nalog, ki so se v tem času postavljale pred ljudsko oblast in njene organe. Naj opozorimo pri tem samo na izvajanje odkupov, na administrativno razdeljevanje življenjskih potrebščin in drugih proizvodov, na mobilizacijo in plansko razdeljevanje delovne sile. Vse to je terjalo, da so organi ljudske oblasti teritorialno čim bližje državljanom, ki so v zvezi z navedenimi nalogami oblasti nujno imeli pogosto osebno opravka na svojem krajevnem ljudskem odboru. Zato pri dosedanjih upravno-teritorialnih razdelitvah ni bilo toliko važno, ali predstavljajo območje krajevnega ljudskega odbora celoto in gospodarskem pogledu. S spremembami v naši družbeno-gospodarski ureditvi, v kateri odpade upravno-operativno poseganje državnih organov v gospodarstvo in v administrativno izvrševanje gospodarskih nalog, je prenehala tudi potreba po tako majhnih osnovnih upravno-teritorialnih enotah; sprito teh sprememb državljan ne bo imel v bodoče tolikokrat potrebo, da se osebno obračajo na svoj ljudski odbor. Hkrati pa se je glede na spremembe družbeno-gospodarske odnose pojavila zahteva po ustanovitvi takšnih upravnih enot, ki bodo sposobne za samostojno gospodarsko življenje in razvoj in ki bodo med drugim tudi mogle iz lokalnih doklad ali vsaj pretežno iz teh virov vzdrževati nujno potrebne uslužbe svojega ljudskega odbora.

Zato je iz 1143 manjših krajev, ki smo jih imeli doslej, z novo razdelitvijo naše republike na mesta, okraje in kraje nastalo 369 občin, od katerih posamezne zajemajo območja dveh, treh ali še več prejšnjih krajevnih ljudskih odborov. Tudi v našem okraju je iz 25 krajevnih ljudskih odborov, ki smo jih imeli doslej, nastalo 12 občin. Razpuščeni so krajevni ljudski odbori: Čeče, Dobovec in Gabersko, ki so se priključili mestni občini Trbovlje

(od bivšega KLO Čeče samo katastralni občini Sv. Marko in Sv. Katarina), ostali predel KLO Čeče pa se je pridružil mestni občini Hrastnik; prejšnji KLO Izlake, Kotredež in Loke-Kisovec so se priključili mestni občini Zagorje, kateri se je pridružil tudi del katastralne občine Sklendrovec iz občine Podkum; KLO Marno in Turje sta se priključila občini Dol pri Hrastniku; Jagnjenica, Vrhovo, Zidani most so se pridružili mestni občini Radeče, Razbor in Breg pa sta se vključila v občino Loka pri Zidanem mostu. Iz območja okraja Ljubljana-okolica se je vključila v okraj Trbovlje občina Poljsnik, dosedanj KLO Tirna pa se je pridružil občini Senožeti. Iz razpuščenega okraja Trebnje na Dolenjskem se je priključil občini Dole pri Litiji del KLO Sv. Lovrenc.

V skladu z določbami Zakona o reorganizaciji ljudskih odborov so bili v minulih dneh izvoljeni tudi novi občinski ljudski odbori, ki štejejo v našem okraju 11 do 30 članov. Izvolili so jih na posebnih sestankih, ki jih je sklical predsednik okrajnega ljudskega odbora, med seboj odborniki dosedanjih KLO, izvoljenih na območju, ki sestavljajo sedaj teritorij nove občine; ostalim članom dosedanjih KLO je mandat prenehal. Na ta način je za to prehodno dobo, dokler ne bodo s splošnimi volitvami izvoljeni novi ljudski odbori brez neposrednih volitev, na najbolj demokratičen način zagotovljena pravilna sestava ljudskih odborov. Ker še nimamo novega republiškega volilnega zakona, ni bilo mogoče takoj po uveljavitvi nove upravno-teritorialne razdelitve izvoliti z neposrednimi volitvami novih ljudskih odborov.

Z izvolitvijo novih občinskih ljudskih odborov so prenehali dosedanj izvršilni odbori, s čimer so ljudski odbori pridobili na svojem pomenu, ker bodo svoje naloge reševali sami na svojih sejah. Pri mestnih občinah pa bodo ljudskim odborom v pomoč Sveti za posamezna upravna področja (za gospodarstvo in komunalne zadeve, za prosveto, kulturno, zdravstveno in socialna vprašanja), ki bodo izvrševali zakone in druge predpise višjih državnih organov ter predpise ljudskega odbora in opravljali upravne zadeve, v kolikor jih ljudski odbor ne bo sam reševal na svojih sejah.

Nepravilno bi bilo misliti, da se z ustanovitvijo novih občin oblast oddaljuje od ljudstva. Bližine ljudstva in oblasti ne smemo soditi po tem, koliko so državljani krajevno oddaljeni od sedeža svoje oblasti, ampak po tem, kakšno je delo ljudskih odborov. O izbiri ljudskih odbornikov pa odločajo državljani na volitvah. M. C.

Na Dolu so odkrili lep spomenik

Na Dolu pri Hrastniku so 1. maja odkrili spomenik žrtvam iz druge svetovne vojne. Že pred 8. uro zjutraj se je iz Hrastnika pomikal dolg sprevod proti Dolu. Na čelu sprevoda so šli jahači z Dola, za njimi pa so se zvrstili šolska mladina, pevci, delavstvo, dve godbi in ostalo občinstvo. Vso pot so odmevali v spomladansko jutro veseli vriski, bojne pesmi in mogočne fanfare. Ko je sprevod prišel na Dol, so se udeleženci porazgubili po raznih gostiščih, da se okrepčajo. Medtem se je pred zgrajenim spomenikom zbralo okrog 1500 ljudi.

Ob pol 10. uri je predsednik krajevnega ZB, tov. Maks Jakopič, odgrnil zavos in spomenik se je zablščal v majskem soncu. Salve, ki so jih izstrelili mladinci predvojaške vzgoje, so oznanjale slavnostni trenutek. Godba je zaigrala žalostinko in razne delegacije so polagale vence in cvetje na spomenik. Domači pevski zbori, moški, ženski in pionirski, so odpeli po dvoje pesmi, trije gojenci domače

ZASEDANJE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V TRBOVLJAH

V petek, 9. maja, je zasedal okrajni ljudski odbor v Trbovljah. Na tem sestanku so obravnavali spremembe v ljudskem odboru ter sprejetje okrajnega proračuna za leto 1952.

Zasedanje je odprl podpredsednik OLO Trbovlje, tov. Tone Mahkovec, poročilo o delu odbora pa je podal predsednik IO OLO Trbovlje, tovarš Viktor Burkelj, ki je govoril o novi organizacijski obliki občinskih ljudskih odborov ter navedel, da ima okraj Trbovlje sedaj 13 občinskih ljudskih odborov. Iz prejšnjih 25 mestnih in krajevnih ljudskih odborov se je sedaj formiralo 11 občinskih ljudskih odborov, poleg tega pa se je priključil okraju Trbovlje še Poljsnik, ki je bil prej v sestavi okraja Ljubljana-okolica. Prav tako se je KLO Tirna vključil sedaj v občino Senožeti.

Število prebivalstva v okraju Trbovlje znaša danes 49.784 ljudi. Najmanjša občina po številu prebivalcev je občina Trojane, ki šteje 525 duš, največja pa je občina Trbovlje, ki ima 17.009 prebivalcev. Mestna občina Zagorje šteje 9737 ljudi, mestna občina Hrastnik 6802, mestna občina Radeče pa 5428. Občina Dol pri Hrastniku ima 2333 prebivalcev, občina Loka pri Zidanem mostu 1849, Dole pri Litiji 1251, občina Poljsnik 1108, občina Čemšenik 999, občina Mlinše 985, občina Podkum 932 in občina Senožeti 826. Občinski ljudski odbori so že izvoljeni ter štejejo 11 do 30 članov.

Proračun okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah za leto 1952 znaša 141.447.000 din dohodkov in 11.117.000 din izdatkov. Največji del dohodkov okrajnega proračuna vseh občin okraja da družbeni prispevek, ki znaša 134.093.000 din ali 79 % vseh dohodkov okraja, ki so preračunani na 169.551.000 din. Po družbenem planu LRS bodo socialistična podjetja v okraju ustva-

nila letošnje leto 4 milijarde 469 milijonov in 745.000 din akumulacije, na kateri je okrajni proračun udeležen s 3 %, kar da navedenih 79 % okrajnega proračuna. Ostali znesek pa sestavljajo dohodki od davčnih zavezancev.

Na zasedanju je okrajni ljudski odbor razrešil več svojih članov, ki kot nameščenci ne morejo biti še nadalje člani odbora. Poleg predsednika tovarša Viktorja Burkelja je bil izvoljen za podpredsednika OLO tovarš Tone Mahkovec. Za tajnika je postavljen prejšnji tajnik Ivan Sorn.

Izvoljeni so bili tudi Sveti, in sicer Svet za gospodarstvo (preds. Franc Slapnik), Svet za komunalne zadeve (preds. Mirko Rancinger), Svet za proizvodnjo in kulturo (preds. Dominik Kužnik), Svet za ljudsko zdravstvo (preds. dr. Ludovik Kramberger), Svet za notranje zadeve (preds. Janez Narad).

Za tajnike Svetov so bili izvoljeni: za gospodarske in komunalne zadeve Stane Brečko, za kulturo in prosveto Mirko Skalin, za zdravstvo in socialno politiko Ernest Goršek, za notranje zadeve pa Adam Brečko.

Na zasedanju so bila določena tudi mesta administrativnih uslužbencev posameznih občin, in sicer: občina Trbovlje 15, Zagorje 11, Hrastnik 8, Radeče 7, Dol pri Hrastniku 3, Loka pri Zidanem mostu 2, Podkum 2, Dole pri Litiji 2, Senožeti 2, Mlinše 1, Trojane 1, Čemšenik 1, Poljsnik 2.

Ob zaključku zasedanja je sledila še razrešitev sodnika Kazimira Modica pri okrajnem sodišču v Trbovljah; na njegovo mesto je določen Roman Miller, sodnik iz Ilirske Bistrice. Prav tako je bil sprejet odlok o ustanovitvi okrajne poslovalnice za dolo.

V zaključni besedi je predsednik Viktor Burkelj pozval vse člane k še bolj vztrajnemu delu, saj so naloge članov sedaj mnogo večje.

Partizanski tabor na Ravnem lazju nad Spodnjim logom

Zasavski borci iz NOV so praznovali prvi maj sredi gozdov med Litijo in Savo, kjer je vzniknila partizanska misel. V teh hostah so dvigali narod na upor Lojze Hohkraut, rudar iz Trbovlje, Sergej Kraigher, sedaj guverner NB v Beogradu, Jože Strlekar, sedaj vojni invalid in nosilec spomenice iz leta 1941, in še drugi. Ravni laz je edinstveno lepa točka, ki se dviga nad zasavsko dolino. Tukaj je tudi grob neznanega vojaka, kjer so mladinci med proslavo vršili častno stražo.

Ob 11. uri dopoldne se je začela slovesna proslava v počastitev vseh

padlih partizanov in v proslavo delavskega praznika. Uvodno besedo je spregovoril tov. Ferdo Feldin, predsednik ZB s Save. Predsednik litijske občine tov. Blaž Svetina je govoril o pomenu delavskega praznika, tovarš Franc Gorenc, predsednik ZB iz Litije in Zveze rez. oficijev za Zasavje, pa je slavil zasluge naših borcev iz NOV. Vsi udeleženci so nazdravljali navzočim aktivistom iz leta 1941, tako kmetu Viktorju Potokarju iz vasice Okroge, ki je dajal zatočišče prvim partizanom, ter Vladku Berdajsu in Jožetu Mohorku s Save.

Slovesnost je zaključil kulturni spored, ki sta ga pripravila učitelja Niko in Elja Prestor z učenci osnovne šole na Savi ter dijaki litijske gimnazije, ki so doma s Save pri Litiji.

Nato je bila na tej mični hribovski planoti partizanska zabava, kjer je sodelovala tudi litijska godba, litijska Ljudska tehnika pa je ves prostor ozvočila. Požrtvovalni člani ZB so za ta dan potegnili na Ravni laz električno napeljavno. Čisti dobiček tega dne so vložili v sklad za postavitev spomenika 18 padlim partizanom s Save in okolice.

ALI SI ŽE PORAVNAL NAROČNINO ZA ZASAVSKI VESTNIK? ČE NISI, STORI TO V TEDNU TISKA, ŠTEVILKA TEKOČEGA RAČUNA JE NB-TRBOVLJE, 614-90332-3, MESEČNO STANE LIST 20 DIN, DO KONCA LETA 160 DIN

KAJ SEM DOŽIVEL V SOVJETSKI ZVEZI

Redno življenje v državni žagi

(Nadaljevanje)

Medtem pa sem moral delati, da sem mogel živeti. Na policijski postaji so mi dejali, naj poskusim dobiti delo na kolhozu blizu mesta. Ko sem šel tja, sem srečal žensko, ki mi je svetovala, naj bi si rajši poiskal delo pri bližnjem lesnem podjetju, češ da dobijo tam tudi večje živalske obroke.

Proa stvar, za katero se pozanimam človek v Sovjetski zvezi, ko si išče delo, je, kako je s hrano in kakšni živalski obroki mu bodo pripadali. Plača je drugotnega pomena, samo da je dovolj velika, da si človek lahko plača živilske obroke, do katerih ima pravico. Sene da ima človek potrebo tudi po denarju, posebno kadar hrana ni zadostna. Toda da bi si lahko preskrbel dodatke na prostem trgu, bi moral imeti plačo, kakor jo imajo samo visoki uradniki ali pa postati udarnik. Ti prejemaajo mnogo večje plače, kakor pa navadni delavci. Navadni delavec pa si lahko s svojo plačo le malo kupi.

Lesno podjetje, Zapadnaja Jarenga, me je sprejelo na delo in tako sem začel živeti kot »svobodni« sovjetski delavec. V taborišču nas je bilo okrog 120 delavcev. Vsi smo imeli pogodbo z našim delodajalcem, ki je bila država, in te pogodbe nismo smeli prelomiti. Najrajši čas, za katerega smo se morali obvezati, je znašal leto dni, in uspešno mi je, da sem se izognil daljši pogodbeni dobi.

Poleti, ko je bila največja sezona

splavljanja, in pozimi, ko sekajo les, naša taboriščna sila ni zadostovala in zato je podjetje zahtevalo delavce iz bližnjih kolhozov. Oblasti so vsakemu kolhozu določile, koliko delavcev mora dati na razpolago, a naloga kolhoznih predsednikov je bila, da najdejo med prebivalci kolhoza določeno število moških in ženskih delavcev med 14. in 55. letom za delo pri državnem gozdnem podjetju. Kdor se je upiral, je napadno končal v koncentracijskem taborišču.

Delavsko taborišče Zapadnaja Jarenga je sestajalo iz kakih desetih lesenih delavskih barak, iz upravnega posloja, trgovine, skupne jedilnice, orodne popravilnice, zasilne pekarnice in majhnega stanovanja za upravnika in njegovo družino.

Vsaka delavska družina je razpologala le z enim prostorom, kuhinjo pa je morala deliti še s tremi drugimi družinami. Barake za samce pa so bile razdeljene v dva velika prostora, v katerih je živelo toliko ljudi, kolikor je bilo pač prostora za nje. V naši sobi je bilo 12 postelj, toda poleti, v sezoni splavljanja, sta spali na njih dve izmenično. Proa izmena je spala podnevi, druga pa ponoči. Na ta način je bilo v sobi prostora za 30 ljudi. To ni bilo za Zapadnajo Jarengo nič posebnega, a značilno za razmere na sovjetskem podeželju.

Pozimi smo delali osem ur na dan, poleti pa v doh izmenah po dvanajst

ur. Delavci niso pokazali nikake ljubezni do svojega dela in nikakega delovnega ponosa. Dejansko ga večina od njih tudi ni opravljala prostovoljno, ampak so bili dodeljeni k temu delu z bližnjih kolhozov, pri čemer se niso ozirali na njihove želje. Glavna stvar je bila korist države, ne pa želja posameznika.

Delovna disciplina je bila zelo stroga, kakor sploh vsepovsod v Sovjetski zvezi. Tako na primer nihče ni smel brez »stehtnega« razloga izostati z dela. Tak »stehtni« razlog so bili mesečni obiski pri polietji v Jarensku, vendar pa je bilo potrebno za to posebno dovoljenje taboriščnega upravnika. V primeru bolezni je bilo obvezno predložiti zdravniško spričevalo.

Vsaka odsotnost z dela iz drugih razlogov je bila kaznivaa. Krivec se je moral zagovarjati pred ljudskim sodiščem v Jarensku, kjer je bil od partije izbran človek hkrati tožilec in sodnik. Najhujša kazenska je bila pel do osem mesecev prisilnega dela, ki ga je moral opraviti krivec po preteku svoje delovne pogodbe s podjetjem, in o času prisilnega dela so mu znali plačo za 25 odstotkov. Če pa je vnovič napravil tak prekršek, je bila kazna strožja. Prisodili so mu tri ali štiri mesece koncentracijskega taborišča. To je bila najbolj napadna kazna v takem primeru, a zakon je določal za tako stvar tudi do pet let prisilnega dela v koncentracijskem taborišču.

Delavci, ki niso bili vseh delovnih nadzornikov, so kaznovali tudi že za samo zamujanje. Pri tem so ravnali zelo strogo. Tako je imel na primer upravnik taborišča med delavci čaka, ki je pogosto izostal po ves dan

z dela in to brez kakega »stehtnega« razloga, a ni bil nikoli kaznovan.

IV.

Sistem plač v Sovjetski zvezi je zelo zapletena stvar in omogoča predpostavljene osakoprstne zlorabe. Razdeljeni smo bili v sedem plačilnih skupin. Kdor je hotel dobiti celotno plačo, je moral redno izpolnjevati delovno normo.

Tudi delovna izmena kot celota je imela predpisano določeno delovno nalogo, ki jo je moral opraviti. Delovni nadzorniki pa so odločali, v kako plačilno skupino kdo spada. Posledica tega je bila, da ni mogel nihče nihče naprej vedeti, kako plačo bo dobil. Nekaj časa je lahko prejemal najvišjo plačo, potem pa so ga nenadoma odrinili v peto, tretjo ali četrto plačilno skupino. Med našimi delavci je bilo prav toliko žensk kot moških, vendar pa so prejemale kljub vsej propagandi o enakih plačah za enako delo plačo po najnižjih plačilnih skupinah.

Za delavce, ki so napravili več kot drugi in ki so jih imenovali »stahanovci«, pa je bil še poseben sistem ugodnosti in nagrad. Dobivali so večje plače in dodatne živalske obroke, cigarete in podko. Med delovnimi skupinami so organizirali delovne tekmovanja in zmagovalna skupina je dobila za nagrado tobak in alkohol, ki ga drugače brez dopolnjevanja taboriščnega vodje ni bilo mogoče dobiti. Vendar pa tako tekmovanje ni bilo posebno priljubljeno.

Povprečen delavec je zaslužil od 250 do 300 rubljev na mesec, a predelavci in nekateri stahanovci so lahko zaslužili dvakrat ali trikrat toliko. Plačevali so nas dvakrat na mesec.

Stroške za hrano in stanovanje ka-

kor tudi za slamnjače in odeje, ki nam jih je preskrbel država, so nam odtegovali od plače. Deset odstotkov plače so mi odtegnili za davke, vendar so morali Rusi plačevati še precej več. Vsak mesec smo morali tudi obvezno dati 10 odstotkov plače za državno posojilo.

Za prejeti denar nismo mogli bogate kaj kupiti in večino smo ga morali dati za hrano. Ker sem bil samec, sem se hranil v »stolovnici«, taboriščni menzi, kjer smo jedli iz okrušenih krožnikov, pili iz kozarcev, narejenih iz ameriških konzernih škotel in nosili jedi o usta z lesenimi žlicami. Za hrano smo morali plačati šest do osem rubljev na dan. Jodi res niso bile bogve kako okusne, vendar pa precej boljše kakor tisto, kar smo jedli v koncentracijskih taboriščih. Zjutraj smo dobivali juho, večer juho in močnik in tu pa tam še nekaj pražene ribe in krompirja.

Državni prazniki so nudili priložnost za hrupne proslave. Vsakdo je oblekel kar je imel najboljše, da bi poneč prazničnosti, kljub temu pa je bil otiš skrajno rezen.

Teh proslav pa so se ljudje neseli najbolj zato, ker so lahko pili, kajti ob državnih praznikih je vedno obilno tekla alkohol.

Za obletnico Oktobrske revolucije so si dobili svojo mero priljubljene pijače. V upravnem posloju so organizirali veliko zborovanje. Z zastavnega droga pred poslopijem se je čila rdeča zastava, znotraj pa so bile stene pokrite z rdečimi prapori. Proslava nas je stala 12 rubljev, zato pa smo dobili po tri nodke in en deci čistega spirita, porih pa še propagandni govor predstavnika stranke.

(Konec prihodnjič)

Pokrajinska konferenca delavskih kulturnih društev »Svoboda« v Trbovljah

Oživitvi delavska kulturna društva »Svoboda« in jim dati tisti pečat revolucionarnosti in borbenosti, kot so ga imela ta društva v svoji preteklosti, je v naših revirjih nalezelo na odobravanje. V ta namen je pripravljali odbor »Svoboda« za slovensko organizacijo v teh dneh pokrajinske konference »Svobode«, na katerih so se delegati pogovorili, kako poprijeti za delo pri ustanavljanju delavskih kulturnih društev »Svobode«.

Takšna konferenca je bila preteklo sredo v Trbovljah; udeležili so se delegati iz Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Radeč in Krškega. Konferenci je prisostvoval tudi član politbiroja CK KPS, tov. Ivan Regent. Tov. Regent je v svojem govoru poudaril, da je glavni namen ustanovitve »Svobod« ohranitev nekdanje tradicije teh delavskih kulturnih ustanov. Sedanja SKUD, ki so se organizirala na bazi naših proizvodnih podjetij in njihovih sindikalnih organizacij, so se pokazala v praksi vse preveč ozka. Niso dosegla zaželene širine s pritegnitvijo širokih množic prebivalstva v kulturnoprosvetno in kulturnoumetniško delo, kot je bilo to zamišljeno in zaželeno. Naša SKUD največkrat pravzaprav niso imela delavskega pečata, temveč je v njih prišla od izraza v prečestih primerih malomeščanska miselnost.

Delavska kulturna društva »Svoboda« naj se organizirajo na terenih, v okolici in krajih, kjer naše delavstvo in delavska mladina preživlja svoj prosti čas. Ob ustanavljanju »Svobod« pa je seveda potrebno, da ne zametujemo in razdiramo tistega, kar se je v preteklosti pokazalo kot dobro. Vse, kar je bilo zdravo, koristno in dobro v našem delavskem kulturnem gibanju, prenesimo sedaj v naše »Svobode«, razširimo to in posplošimo.

Delegati, ki so posegli v diskusijo, so poročali, da so pri ustanavljanju delavskih kulturnih društev »Svobode« naleteli na težave; tak primer imamo v Trbovljah, kjer se Mestno gledališče brani, da bi se vključilo v »Svobodo«. Člani te ustanove pravijo, da so pripravljene sodelovati, pristavljajo pa: »naj se jim pusti, da obdržijo svoje elitno gledališče«. Seveda to stališče ni pravilno; preveč ozkostrno je, nekakšna prevelika »vasezagledanost« je v njem, kakor je dejal pred kratkim neki tovariš, nima potrebne širine. Da je temu res tako, se vidi najbolj iz tega, da to gledališče nima potrebnega podmladka, nima naraščaja. Če popusti ali pa preneha v tej ustanovi delati četvero ali pet »kanonov«, potem Trbovlje ne bo več imelo svojega Mestnega gledališča. Da ob dosedanjem načinu dela in stališču Mestno gledališče nima perspektiv, nima nobene bodočnosti, bo vsak vsaj malo razgledan Trboveljčan takoj pritrdil. In to je velika škoda za same Trbovlje in za celo Zasavje. Mestno gledališče v Trbovljah se lahko mirne duše vključi v širok okvir društva »Svobode«. Nobene utesnitve se mu ni treba bati, najširšo prostost bo uživalo v okviru »Svobode«, potrebno

je le, da gre ta kulturna ustanova iz svoje aristokratske ozkosti na širšo bazo, opusti naj svoj »numerus klauzus«, skrbí naj za nujno potreben podmladek, kajti le ob skrbi in brigi za naraščaj je zagotovljena prihodnost te elitne kulturnoumetniške ustanove našega Zasavja.

V kratkem bodo občni zbori »Svobode« po vseh naših revirskih centrih. Nova društva bodo izvolila tudi delegate za republiško konferenco »Svobode«.

že 27. aprila t. l. ter je bil to prvi ustanovni občni zbor »Svobode« v Sloveniji, poleg tega pa bodo ustanovili »Svobode« tudi v Spodnjih Trbovljah.

V Hrastniku imajo v načrtu ustanovitve dveh društev »Svobode«, v Zagorju tri in sicer Svoboda-Zagorje, Svoboda-Toplice ter Svoboda-Loke-Kisovec. V krškem okraju pa hočejo ustanoviti »Svobode« v Senovem, Sevnici, Rajhenburgu, Vidmu-Krškem, Brežicah in Dobovi.

Občni zbor Svobode na Doberni 27. aprila

bod«, ki bo v Ljubljani. V Trbovljah nameravajo ustanoviti 4 društva »Svobode« in sicer v Zgornjih Trbovljah, nadalje v Trbovljah-center, Trbovlje-Dobrna, kjer so »Svobode« ustanovili

Ob zaključku tega uspešnega posvetovanja je tov. Regent iznesel še nekaj pobud in misli k ustanovitvi delavskih kulturnih ustanov »Svoboda« ter želel vsem delegatom v delu mnogo uspehov.

Gledališče mladih je pridno na delu

V Trbovljah je dosti ljudi, ki sploh ne vedo, da je v Domu kulture v okviru MKUD »Prerod« marljivo na delu Gledališče mladih. Tihi in skromni so — brez bučne reklame delajo. Letošnjo sezono pripravljajo četrto gledališko premiero in sicer tokrat »Dva ducata rdečih vrtin« od Alda de Benedettija. Krstna predstava te igre je določena na dan 25. maja, ko bomo praznovali 60-letnico našega maršala Tita.

Prva gledališka predstava te mlade odrske družine je bila Nušičeva komedija »Navadni človek«. Z njo so gostovali tudi izven Trbovelj. V proslavo 27. aprila in 1. maja so se lotili težjega gledališkega komada in ga prav dobro izvedli. Igrali so dramo Mire Pucove »Ogenj in pepel«, ki so jo v okviru praznika OF in prvomajske proslave uprizorili 29. aprila v Domu kulture. Akoravno niso imeli pri igri polnoštevilne udeležbe, jim to ni vzele poguma; dramo so z uspehom ponovili v nedeljo, 4. maja. V okviru proslave Dneva zmage bo Gledališče mladih to dramo uprizorilo dne 15. maja v Delavskem domu v Trbovljah. Ljubitelji gledaliških iger prav gotovo ne bodo opustili priložnosti, da si ogledajo znanje mladih trboveljskih igralcev na odru Delavskega doma.

Vse tri navedene igre Gledališča mladih je režiral Božo Jurše, ki kaže kar zadovoljiv napredek. Pred letom je igral še pri Mestnem gledališču, kjer pa jim mladi in neugrni igralci niso bili nič kaj pri srcu. Poslovili so se in ustanovili dramsko sekcijo pri MKUD

»Prerod«, ki že kaže prve uspehe. Sedaj, ko se v Trbovljah na novo oživljajo delavska kulturna društva »Svoboda«, so člani Gledališča mladih sklenili, da se v celoti vključijo v delavsko kulturno društvo »Svoboda« v Trbovljah II. — prav nasprotno od svojih starejših tovarišev pri Mestnem gledališču, ki so v tem pogledu drugačnega mišljenja.

Pot, ki so si jo začrtali mladi trboveljski gledališki igralci, je pravilna. Starejši igralci pri Mestnem gledališču si jih lahko vzamejo za zgled.

PREDAVANJE O SODOBNI VOJNI TEHNIKI NA LITIJSKI LJUDSKI UNIVERZI

Litijska ljudska univerza je pred kratkim pripravila spet zanimivo predavanje. Profesor litijske gimnazije tov. Jože Rupnik, ki stalno promčuje in zasleduje najnovejšo tehniško izsledke, je povabil o sodobni vojni tehniki. Poslušalci so v lepem številu napolnili kino dvorano, korporativno so se udeležili predavanja tečajniki PLŽ ter mnogo rezervnih oficirjev. Prof. Rupnik je v svojem predavanju prikazal vrsto novih orožij in njih delovanje.

Po predavanju se je razvila debata, saj so hoteli razgledani poslušalci vedeti še to in ono o atomski in vodikovi bombi, pa o obrambi in ostalem, kar zanima tudi po. vprežnega državljanja.

Ob zaključku uspešnega predavanja se je tov. Jože Zupančič v imenu Ljudske univerze zahvalil tov. prof. Rupniku za predavanje, ki je poslušalce povedlo v teorijo sodobne vojne tehnike, izrazil pa je željo miroljubnih jugoslovanskih narodov, ki si ne žele spoznati takih modernih tehničnih pridobitev v praksi, ker kot socialistična država posvečamo vse sile naše mirni graditvi države in prijateljskemu sožitju med miroljubnimi narodi sveta.

Spominki na delovanje litijske »Svobode«

V prvomajski številki našega lista smo priobčili spominke tov. Edvarda Kresa z Zgornjega loga na delovanje litijskega delavskega društva »Svoboda«. Prijatelji pa so me opozorili potem še na mnoge druge podrobnosti o delu Svobode. Ti podatki so se mi zgrnili v zaokroženo sliko.

Pred dnevi sem obiskal poslednjega predsednika Svobode tov. Janeza Zupana, predilničarja, ki stanuje na »Stalah« nad tovarno. Hrani še mnogo slik na nekdanje društvo. »Svoboda« je delovala vse do znanega celjskega izleta leta 1935. Po tem nastopu pa je prišla na litijsko okrajno glavarstvo zaupna brzojavka banske uprave. Oblasti je odredila hišno preiskavo pri vodilnih funkcionarjih ter v društvenem lokalu v dvoriščni zgradbi Pavle Meškove. Uradnik srezkega načelstva tov. France Pleničar pa je še istega dne zaupno obvestil odbornike Svobode, da bodo drugi dan ob 5. uri zjutraj hišne preiskave. Funkcionarjem Svobode, ki so bili pravočasno obveščeni o namerah oblasti, je uspelo, da so skрили ves arhiv in inventar. Istega dne so prejeli odlok o razpustu »Svobode«.

Celjskega izleta leta 1935 se je udeležilo precej litijskega. Predsednik litijske Svobode tov. Janez Zupan je korakal na obhodu po celjskih ulicah skupno s tov. Francem Leskoškom, sedanjim ministrom. O teh lepih dneh ve povedati še mnogo zanimivosti. Pri Zupanovih pa hranijo še danes na ta celjski izlet politiški lonček z rdečim robom in rdečim napisom »Zlet Svobode v Celju — 1935«. Ti lončki so jim služili za prehrano na izletu.

Janez Zupan je učil svoj čas člane Svobode v telovadbi. Pomagal mu je Tone Logar. Telovadili so v stari predilniški kuhinji, kjer je sedaj dispanzer. Poslopje je tik litijske predilnice. Litijski telovadci Svobode so nastopali na domačih prireditvah ter na izletih Svobode v Zagorju, Trbovljah, Jesenicah in drugod. Ob nekem izletu na Jesenice jim tedanja oblast ni dovolila telovadnega nastopa, ker je imel isti dan nastop tudi »Orel«. Svobodašem je dovolila le veselico v manjšem merilu.

Predsednik Svobode tov. Zupan in drugi funkcionarji so imeli v predpripravi Jugoslaviji stalne sitnosti z žandarmerijo. Zlasti so jih ostro nadzorovali v časih španske vojne, ko so zbirali denar za španske borce in za špansko ljudstvo.

Janez Zupan je še dame med najbolj priljubljenimi delavci v litijski predilnici. Pri zadnjih volitvah v delavski svet je dobil največ glasov. Sodeluje pri litijski godbi na pihala, ki jo vodi nekdanji tajnik Svobode tov. Janez Dolžan. Prav ti tovariši so sprožili misel, naj bi si te dni obnovljena godba na pihala vzdela ime »Godba Svobode v Litiji«.

Prapor, ki ga je med NOV čuval tov. Edvard Kres, je zdaj v lasti predilniškega sindikata. Vezle so ga svoj čas litijska dekleta, botrovala pa mu je tov. Micka Marnova z Gradca, sedaj žena tov. Toneta Kolbeta, železniskega uradnika v Ljubljani. J. Z.

KULTURNO ŽIVLJENJE V PODKUMU

Akoravno dela v KUD »Podkum« samo dramska sekcija, je kulturno življenje v tem kmečkem kraju vendar zelo razgibano. Zlasti je delo v mladinskem in folklornem odseku, sedaj pa so ustanovili v Podkumu še godbeni odsek.

V letošnji sezoni so odigrali v Podkumu že tri gledališke premiere in sicer »Scapinove zvijače«, »Skandal pri Bartolettovih« ter »Divjega lovca«, sedaj pa studirajo »Zupanova Micka«. S »Scapinovimi zvijačami« so gostovali v Hrastniku in na Dolu ter v Svibnem. »Skandal pri Bartolettovih« pa so uprizorili doma. Tudi »Divjim lovcom« so nastopili samo doma, ker je gostovanje s to igro zelo oteženo zaradi velikega števila nastopajočih oseb.

»Divjega lovca« so igrali v Podkumu na dan 27. aprila ter združili to gledališko predstavo s proslavo 11. obletnice OF. Poleg teh iger so izvedli v Podkumu vse proslave državnih in drugih praznikov, tako n. pr. 29. novembra. Dan JLA, Prešernovo proslavo. Dan žena 8. marca, 27. aprila in 1. maj, prav tako pa bodo primerno počastili tudi Dan zmage, 15. maj.

Delo igralske družine v Podkumu je prav zredno ter bi se marsikatero društvo v naših revirskih centrih lahko od nje kaj naučilo.

ZAOSTANKARJI — V TEDNU
TISKA PORAVNAJTE
DOLGOVE IN OBVEZNOSTI

POZDRAV GORIŠKIM SLOVENCEM!

V soboto, dne 17. maja, nas bodo obiskali člani SKUD »Ivan Cankar« iz Anhova, ki nam bodo predvajali ob 7. uri zvečer v Delavskem domu v Trbovljah Nicodemijevo komedijo v treh dejanjih »Postržek« (Scampolo).

Ni naključje, da so si delavci iz velike cementne tovarne ob Soči, po večini sinovi z goriških brd, izbrali za svojo kulturno-umetniško društvo ime našega največjega pisatelja in borca za pravice ponižanih in izkoriščanih ter za pravico naše lepše slovenske besede, in to vsepovsod, kjer živi naš slovenski narod. Ti delavci, sinovi bivših izkoriščanih kolonov, so bili že za časa Avstro-Ogrske, še bolj pa za časa fašistične Italije, buden stražar naše nacionalne meje. Visoko so držali zastavo naše nacionalne zavesti v času najhujšega terorja in v tem neenakem boju dozorevali v lik borbenega človeka, kar so izpričali v naši narodnoosvobodilni vojni in tudi za časa anglo-ameriške okupacije.

Tem delavcem izpod goriških brd gre zahvala, da naša edina slovenska tovarna salonita danes lahko nemoteno obratuje, ker so s svojo nacionalno zavestnostjo in predanostjo socialistični domovini preprečili demontažo strojev te najmodernejše tovrstne tovarne v jugovzhodni Evropi. Med njimi in kmeti z goriških brd je bila ozka povezanost, ker so ti kmetje skrivali na skednjih, v hlevih itd. posamezne dele strojev pred Anglo-Američani. Vsem tem gre zahvala, da danes tisoči brez strahu za svoj vsakdanji kosček kruha gledajo v bodočnost. Ta njihova kulturna ekipa kot najvišji izraz hotenja po kulturnem sožitju z ostalimi Slovenci prihaja med nas in nam prinaša iskrene, borbene in domoljubne pozdrave naših najzahodnejših bratov.

To se dogaja v času, ko se je zbudil ponoven apetit italijanskih »junakov« po našem Trstu, Istri, Dalmaciji, po naših sončnih Brdih in celo po naši beli Ljubljani. Obisk naših goriških bratov je njim in nam ponoven neizpodbiten dokaz, da smo vsi eno, da smo bratje po krvi in duhu in da bomo znali skupno braniti nacionalne in socialne pridobitve naše narodnoosvobodilne vojne.

Dolžnost vseh zavednih Trboveljčanov je, da s svojim obiskom gledališke predstave naših goriških gostov ponovno manifestirajo za naše bratske vezi in demonstirajo proti mešetarenju z našim ljudstvom in in našo zemljo.

PM

Vinko Trinkaus:

Za Tineta eno...

Pod Gorjanci je majhno, od tovskega ognja delno razrušeno vas zasedel bataljon Gubčeve brigade. Patruje so odhajale in prihajale brez kakršnih posebno vznemirljivih novic. »Beli čaka — ne rinejo ven iz Novega mesta«, so odgovarjale vračajoče se patrolje.

V patroljo sta hodila tudi Tine in Drago, medtem ko je Lado moral ostati pri svojem mitraljezu, ščarju, ki mu ga je na njegovo prošnjo dodelil komandir.

»Zakaj se vendar mučiš z mitraljezom? Saj je pretežak za tebe« so mu dejali borci, ko ga je ves ukrvljen nosil na pohodu. Ni jim hotel priznati, da ga pošteno boli rama od mitraljeza. Prelagal ga je z rame na ramo.

»Z mitraljezom jih lahko več stisneš, jim je odgovarjal. Zavidajo mi mitraljez, si je mislil. Oni bi ga radi imeli. Pa ga ne dam! Živ je ne.

Popoldne je prinesla patrolja novico, da nameravajo beli napad. V bataljonu je postalo živo. Vsi so mrzlično pripravljali municijo in čistili mitraljeze.

Lado je svojega ščarja lepo očistil in ga skrbno podmazal z oljem. »Jutri se ne boš zatajil, a? ga je vprašal kakor otroka.

Poleg njega je pripravljali municijo Tine in jo vlagal v redenik. Po travniku jo je primahal Drago, sedel poleg njiju in ju tiho opazoval.

»Vesta kaj?« ju je čez čas nagovoril Lado. »Ali sta kaj slišala o SKOJ?«

»Jaz sem in jaz tudi«, pritrjuje za Drago Tine. »Zakaj nas pa vprašuješ?«

»Kar tako. Mislim sem, da vaju vprašam, če se strinjata z menoj?«

»V čem?«

Jutri bo borba! To vesta. In v borbi bo morda kdo izmed nas padel. Preden bi padel, bi želel postati SKOJ-evce. Prepričan sem, da bi se tako hrabreje boril.

Ostala dva sta ga molče poslušala. »No... in kaj moreš? V SKOJ se sprejemajo najboljši!« sta mu potrta odgovorjela.

»Če nismo najboljši, pa bomo! Ostali nam pomagajo,« jima je razgret pripovedoval.

»Kateri ostali?«

»E, SKOJ-evci!«

»Saj ne veš kateri so?«

»Kaj da ne! Branko je želel To se mu pozna na vsakem koraku!«

»Branko želi?« sta mu pritrjevala.

»Ali naj njega vprašamo?«

»Seveda, on nam bo zagotovo povedal!«

Lado je ostal pri mitraljezu, Tine in Drago pa sta odšla iskat Branka. Ko sta ga našla, sta ga pripeljala do Ladota in šele tam so mu povedali, zakaj so ga iskali. Branko je bil njihove izpovedi vesel. »Bomo videli,« jim je dejal in naglo odšel.

Zvečer — preden so odšli na položaje, je imela SKOJ-evska grupa izredni sestanek, na katerem so sprejeli Ladota, Tineta in Drago v SKOJ. To je bil eden najlepših večerov SKOJ-evskega aktiv.

Lado je s svojim mitraljezom zasedel položaj na vzpetini nad travnikom. Tine, ki je bil pomočnik pri drugem mitraljezu, je odšel na nasprotni konec hriba.

Noč je minila brez borbe. Le zvečer okrog desetih so videli, kako se je malo vstran od Novega mesta usul proti nebu šop svetlečih lis, ki so jih za sabo pustili izstreljeni, svetleči naboji.

Aha... gredlo! so se pogovarjali borci pri svojih mitraljezih. Pripravimo vam ples, da bo veselje.

Sonce se je že močno uprlo v hrib, ko je še vse naokoli vladala tišina. Od časa do časa je kdo pri mitraljezu nerodno zakašljaj. Vsi so nestrpno upirali pogled na sektor, ki jim je bil dodeljen za opazovanje. Kdo jih bo prvi opazil?

»Zdi se mi, da se tamle v gozdu nekaj premika. Ali ne vidiš?«

»Prav ničesar!« mu je hladno odgovoril Lado.

»Seveda... ko ne gledaš!«

Tišino je pretrgal pokl dumdumke. Za njim je zadrdral mitraljez in borba se je začela.

Iz gozda so se pričele luščiti zelene postavice, ki so se premetavale po travi, začele približevati hribu. Vedno več jih je bilo.

»Ali bi začel?« je vprašal Lado Tineta.

»Kaj jaz vem? Počakaj še malo, da pridejo bliže. Potem jih laže zadeniš!«

Po hribu navzdol je z zabojem na rami pridrvel komandir.

»Tu imata še zaboj municije. Držite jih čim dalje! Mi se jim tačas priplazimo za hrbet. Na vrh hriba prideta še dve težki bredi. Od vaju je odvisna naša današnja zmaga. Držite se hrabro, fanta. Zdravilo! In že je odhitel nazaj.

Lado je pogledal merilec na mitraljezu in nameril mitraljez na najbližje. Zelene kopice teles so obstale in vsak od njih si je hitel iskat zaklon.

»Poglej, kako si jih približal,« je nav-

dušeno kričal Tine. »Razpalil Daj Lado, kaj! Smo vam dali popra, a?«

Njegovo navdušenost so za hip pretrgale kroglice, ki so jima zažvižgale nad glavo.

»Na... sedaj pa imaš poper.«

»Kar naj streljajo. saj so zato prišli, Ampak pokažem jim, da se jih ne bojim! Le pridite — po ure...«

Borba se je nadaljevala. Nemci in beli so se jima vztrajno približevali. Na desno od njiju se je v presledkih oglašal italijanski mitraljez.

Tine se je dvignil, da bi vzel nov redenik iz zaboja, ki ga je prinesel komandir. Dvignil se je previsoko in zadet v prsi je omahnil v travo.

»Tine...«, je zakričal Lado. »Si zadet?«

»Da!« mu je prikimal.

Lado je postal besen. Rafal za rafalom je pošiljal proti njim. Zaradi ostrega ognja so prestali. Izpustil je mitraljez in se splazil do Tineta. Z roko mu je dvignil glavo in mu pogledal v obraz. Tineta je tako lepe svetlomodne oči so izgubile lesk in postale motne. Njegov mlad, s prvim mahom obrasli obraz, je šel na rahel nasmeh.

»Ali si močno ranjen?« ga je nežno vprašal.

Tine mu je z roko pokazal na prsi. Raztrgal mu je srnjico in Lado je opazil na njegovih belih prsih sled svetlordeče krvi, ki je rahlo lila iz rane.

»Lado,« je z muko začel Tine. »Zadet sem! Kmalu bo končano... reci Branku, da sem mu za ono večerj hvaležen... kako laže mi je... me ne boš zapustil, a?«

»Ziv ne!«

»Hvala!... in mater pozdravi... reci ji, da se nisem bal smrti...«

Tine je globoko vzdihnil in povsili glavo.

Lado se je splazil nazaj k mitraljezu. Ponovno je začel meriti. »Za Tineta,« je dejal ob vsakem rafalu. Začelo mu je primanjkovati municije. Moral je varčevati. Vse bolj in bolj se je zmanjševala razdalja, ki ga je ločila od Nemcev. Krogla mu je posnela titovko z glave in ga oprasnila po glavi.

Nemci in beli so začeli kričati in sklonjeni jurišati proti mitraljezu. Lado je vložil še zadnji redenik. Čakal je, da bi se mu povsem približali. Ko so bili od njega oddaljeni le še kakih trideset metrov, je sprožil. Začeli so padati, zadeti od krogel. Ostali so legli. Na povelje so se vsi dvignili in zagnali proti njemu. Izstrelil je še zadnji rafal, vzel v roke bombe, se dvignil in jih začel metati v Nemce.

»Za Tineta eno...« Omahnil je zadet od rafala iz brzostrelke. S hriba se je oglašala težka breča.

»Zivela partija!« je vzkliznil z zadnjimi močmi.

Rafali iz breče so pognali Nemce in bele v beg. Na drugi strani ob pomočju gozda jih je pričakal bataljon. Razbiti so začeli bežati po čistini proti Novemu mestu.

Po končani borbi se je ob mrtvih truplih Ladota in Tineta hrib cel bataljon.

»Vama, vajini hrabrosti se moramo zahvaliti za današnjo zmago,« je dejal komandant, ko je imel govor. »Lahko bosta ponosni vajini materi, ko zvesta, kako hrabro sta padla.«

»Bosta zvedeli,« se je oglašil iz gruče Drago. »Jaz jima povem, saj jih poznam!«

Bataljon je odšel v vas, Drago pa je še dolgo ostal ob grobu mrtvih tovarišev...

Kako smo se pripravili na Teden tiska

V dneh od 11. do 18. maja t. l. je v kraju Trbovlje Teden tiska. Njegov namen je, pridobiti širok krog dopisnikov ter dvigniti število naročnikov na naše dnevne časnike in tednike. Za doseg tega smotra je organiziral okrajni odbor OF v Trbovljah Teden tiska v našem Zasedanju. Osnovni so se širši sektorski odbori za propagando tiska, ki jim načelujejo predsedniki Fronte.

Doslej se je pokazalo, da so se na Teden tiska najbolje pripravili v Zagorju. Zagorjani so tudi napovedali tekmovalstvo vsem občinskim odborom OF po naslednjih točkah:

1. a) kateri sektor OF (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Radeče) bo najbolje organiziral Teden tiska in dnevno vodil evidenco o uspehu ter tudi dnevno o tem poročal na okrajni štab;

2. kateri občinski odbor OF se bo najbolje lotil dela v Tednu tiska;

3. kateri sektor OF, občinski odbor OF bo najbolje organiziral dopisniško mrežo:

a) za republiški tisk,

b) za lokalni list »Zasavski vestnik«;

3. kateri sektor OF, občinski odbor OF bo pridobil največ naročnikov:

a) za »Ljudsko pravico«, b) za »Razgled«, c) za »Delo«, d) za »Slovenskega poročevalca«, e) za »Ljubljanski dnevnik«, f) za »Zasavski vestnik«, prav tako tudi za »Delavsko enotnost« in »Mladino«.

V Zagorju so se tega dela resno lotili. Komisija, ki se je te dni mudila tamkaj, je ugotovila, da so Zagorjani najresnejši kandidati za diplomu, ki jo bo podelil okrajni odbor OF najboljšemu občinskemu odboru OF v Tednu tiska. Ostali najboljši odbori dobe tri lepe knjižne nagrade v vrednosti okrog 5000 dinarjev.

Tudi tednik »Ljudska pravica« je dal v ta namen vezan izvod revije »Tovariš«, publikacijo »Vprašanja naših dni« (letnik 1949-50) ter revijo »Delo iz leta 1950. Prav tako bosta dnevnik »Slovenski poročevalec« in »Ljubljanski dnevnik« dala več knjižnih nagrad, tako da bo teh daril okrog 20, ki jih bodo dobili najprizadevnejši posamezniki.

V Trbovljah samih pa je mestni odbor OF pripravil lepe knjižne nagrade za posamezne najboljše terenske odbore Fronte. V ta namen je v Trbovljah pripravljenih 19 lokalnih nagrad.

Manj zanimanja za Teden tiska je opaziti v Radečah in okolici, vendar so tudi tamkaj obljubili, da bodo resno poprijeli za delo ter dvignili število naročnikov za naše liste, prav tako pa so obljubili, da bodo pridno pisali, kajti dopisništvo je v Radečah najslabše, katerim pa se lahko pridružijo tudi Hrastniki. V Hrastniku je dosti zanimivih dogodkov in novic, le k pisanju se tamkaj tako težko spravi.

Teden tiska v našem kraju se je torej začel v nedeljo, 11. maja. Prepričani smo lahko, da bodo imeli uspeh povsod tam, kjer se celotni vodilni kader zaveda, da je tisk najmočnejše orožje delovnega ljudstva.

ZAGORJE - MESTO

Ze takoj po osvoboditvi so se Zagorjani potegovali, da bi Zagorje dobilo naziv mesta. Ta želja se jim je sedaj izpolnila. V zvezi z združitvijo krajevnih ljudskih odborov Zagorje, Loke-Kisovec, Kotrežec in Izlake v eno upravno enoto — v mestno občino — je tudi Zagorje dobilo naziv mesta. Marsikateri Zagorjan je bil prijetno presenečen, ko je na prvomajski proslavi poslušal proglasitev kraja Zagorje v mesto.

Zagorje šteje danes nad 6000 prebivalcev, cela mestna občina pa nad 11.000 ljudi. Zagorje je izrazit industrijski kraj, ki mu daje značaj rudarstvo. Upravičeno govorijo o zagorskem rudniku: z rudnikom se Zagorje dviga in pada. Res je tako. Le zaradi premoga, ki so ga v tem kraju začeli kopati pred 150 leti, se je Zagorje postopoma bolj in bolj razvijalo. Ta razvoj se ni končal. Zagorje ima vse pogoje, da se v prihodnosti razvije v lepo industrijsko mesto, kar mu zagotavlja njegov urbanistični načrt, po katerem se že sedaj ravna vsa komunalna gradbena dejavnost.

POČASTITEV V SPOMIN JADRALCA MILANA BORISKA

Ob rojstni obletnici pokojnega Milana Boriska so imeli v Litiji spominsko komemoracijo. Uvodno besedo je spregovoril predsednik litijskega aerokluba tov. Jože Nejedly, ki je naglasil, da litijska letalska organizacija s ponosom nosi ime svojega slavnega rojaka. Tov. Jože Zupancič je navedel zasluge pokojnega Milana kot zmagovalca na mednarodnih tekmah na Švedskem, kjer je dosegel tretje mesto med svetovnimi jadralskimi prvaki. Predlagal je pozdravne čestitke našim voditeljem jadralskega v Milanovim sodelavcem, med drugim tudi generalu Vladu Ambrožiču, predsedniku Letalske zveze Jugoslavije v Beogradu, komandantu jugoslovanskega jadralskega tov. Paji Crnjanskemu in vsem njegovim jadralscem v Vrhu ter inž. Borisu Cijanžu iz Zemuna, konstruktorju jadralskega letala »Orel«, na katerem je pokojni Milan dosegel svoje najboljše uspehe.

Spomin pokojnega zračnega heroja Milana je počastil še tov. Krafogel kot zastopnik litijske »Lipe«, ki je sodelovala na tej žalni slovesnosti pod vodstvom tov. dirigenta Cajhna.

DVOJE GOSTOVANJE NA VAČAH

Člani litijskega Dramatskega društva so v zadnjem času že dvakrat nastopili na Vačah nad Litijo. Prvikrat so gostovali z Dikensovim »Čvrčkom za pečjo«, drugič pa so pohitili na Vače s Schurekovo komedijo »Pisem s čestit«. Na Vačah so bili obeh gostovanj zelo veseli. Saj so jih v zadnjem času obiskale tudi druge gledališke skupine iz doline, vendar so Vačani presodili, da so litijski igralci med najboljšimi v Zasavju. Vačani sami so se letos polkusiili z eno samo gledališko igro, »Blage duše«, delom svojega bližnjega rojaka Detelje iz Morav.

USTANOVITEV DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE

Na zadnjem roditeljskem sestanku na osnovni šoli in nižji gimnaziji v Radečah, ki je bil dobro obiskan, so sprožili vprašanje ustanovitve Društva prijateljev mladine v Radečah. Ravnatelj gimnazije je navzočim obrazložil pomen tega društva na splošno in za Radeče posebej. Spridlo splošnega mnenja, da je ta organizacija tudi v Radečah zelo potrebna, so sklenili, da se osnuje iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za sklicanje ustanovnega občnega zbora tega novega društva. V. P.

nost. — Razen rudnika je v Zagorju še nekaj drugih podjetij lokalne industrije kakor n. pr. apnenice, opekarni, tovarna kleva, umetno strojno pletilstvo. Tudi uslužnostna podjetja, kakor gostinstva, podjetja, mizarstvo, ključavničarstvo, čevljarska in krojaška delavnica itd. se lepo razvijajo. Za preskrbo prebivalstva z živili in drugim blagom je v Zagorju deset dobro založenih trgovskih poslovalnic. Sodobno urejena mestna klavnica daje kraju potrebne količine mesa in mesnih izdelkov. Nedavno so v Zagorju dobili tudi podružnico Narodne banke, kar bo nedvomno olajšalo finančno poslovanje podjetij in ustanov.

Zagorje ima prav mično lego in dober zrak, ki ga ne kvarijo izpušni plini tovarn. Okrog in okrog je obdano z gozdovi. Dobre prometne zveze omogočajo prebivalcem izlete na planinsko postojanko na Sv. Gori in na Čemšniško planino kakor tudi na Partizanski vrh. V Izlakah je dobra termalna voda, zato so poleti tamkajšnje toplice polne gostov.

Največji problem Zagorja je pač v tem, da nujno potrebuje tovarno, v kateri bi dobilo zaposlitev do 1000 deklet, vdov in fantov do 18 let starosti (tudi v Trbovljah je isti problem — pripomba uredništva). Take delovne sile je v Zagorju sedaj okrog 600 ljudi. Čeprav niso socialno ogroženi, saj so ali pri starših ali pa dobivajo pokojnino, vendar bi se ta delovna sila mogla zaposliti v samem kraju, s čimer bi se dvignil tudi življenjski standard ostalih prebivalcev, rudarjev in drugih delavcev v Zagorju.

Mladinci v Zidanem mostu so spet začeli z delom

Ze dolgo ni bilo v osnovni šoli v Zidanem mostu toliko mladine kot pred nekaj tedni, kjer so si tamkajšnji mladinci in mladinke spet izbrali svoje vodstvo. Na ta sestanek so se pripravljali že prej. Nekateri ljudje v Zidanem mostu so celo govorili, da v tem kraju ni mladine ter da ni mogoče ustanoviti mladinske organizacije. Vsem tem opazkam je v odgovor ustanovitev 46-članskega aktiva LMS, ki je imel že tri sestanke, na katerih se je mladina pripravljala na slovesno praznovanje 11. obletnice OF in t. maja.

Zelo živahno je bilo na sestanku pred 27. aprilom, kjer so mladinci obravnavali vprašanje, kako naj napravijo svojo organizacijo čim bolj zanimivo in vsestransko. Seveda so se najprej pogovorili o obeh bližnjih praznikih, nato pa o svojem bodočem delu.

Ze od leta 1949, ko je nekaj mladincev odšlo v JLA, ni bilo v Zidanem mostu mladinske organizacije. Mladina je bila prepuščena sama sebi. Po občinski konferenci LMS v Radečah, kjer je bil sprejet sklep o obnovitvi mladinske organizacije v Zidanem mostu, so se tamkajšnji mladinci takoj lotili dela. Uspeh ni izostal. Danes spet dela ta mladina, kot je delala prejšnja leta. Ustanovil se je šahovski krožek z 10 mladinci, 12 se jih je vključilo v planinsko organizacijo, 6 pa se jih je priključilo v strelsko družino itd. Veliko veselje so pokazali mladinci za telovadbo, za katero se je priključilo 15 članov LMS. Vsi so sklenili, da bodo začeli z gradnjo igrišča za odbojko, ki mora biti v teku enega meseca, da bodo igrali v tekmovalni skupini. Na sestanku je mladina dala pobudo, da se ustanovi TD »Partizane«, kjer naj se takoj začne z rednimi vajami.

Tudi dramska skupina se mora ustanoviti, — tako je izjavila neka mladinka; obvezala se je, da bo takoj stopila v stik z učiteljem, da dobi pri-

V Tednu tiska nam pišejo

Mladi kadri - naša bodočnost

O tekmovalstvu hrastniških steklarjev, ki ga je razpisal RSS Slovenije, se je doslej zelo malo pisalo. V sledečih vrsticah bi se samo na kratko dotaknil dveh bistveno važnih stvari tega tek-

t. j. slabo zasedbo posameznih delovnih brigad, s čimer je bila čestokrat ovirana izpolnitev planskih nalog kolektivna, na drugi strani pa podjetje ob upokojitvah svojih starejših steklarjev

Mladi kader steklarne pri praktičnem delu

movanja in sicer pritegnitve steklarske mladine k temu tekmovalstvu ter nekaj pripomb k strokovnemu dvigu mlajšega steklarskega kadra v Hrastniku. Glavna točka tekmovalstva se je naslajala največ na strokoven dvig mlajših steklarjev.

Najprej o tem, zakaj si je delovni kolektiv steklarne zadal kot važno nalogo strokovno usposobitev svojega mlajšega kadra. Steklarski kader se je doslej dvigal in usposabljal v svoji stroki v glavnem na individualen in nesistematičen način, kar je imelo v nekih momentih neugodne posledice,

ni imelo vedno zadovoljivega števila sposobnih steklarjev za zasedbo izpraznjenih mest. Akoravno je šola v Rogški Slatini teoretično izučila precej mladih steklarjev, vendar ti mladinci niso imeli zadostne strokovne podlage in izobrazbe. Te naloge se je kolektiv lotil v tem tekmovalstvu, da s sistematičnim delom in vajami vse te mladince strokovno dvigne ter jih usposobi za praktično delo.

Iz zgodovine steklarstva je znano, da najboljši strokovni steklarski kader nastane le iz otrok steklarjev, ki se že v zgodnji mladosti spoznajo z načinom

Dole pri Litiji - ena izmed trboveljskih občin

Tudi na Dolah pri Litiji živi delovno in napredno ljudstvo, čeprav je ta kraj precej oddaljen od vseh prometnih središč. Zlasti pozimi, ko so vse ceste zametene s snegom, skoraj nima zveze s svetom.

Če hočete priti k nam, dragi bralec, se morate povzpeti na 10 metrov nadmorske višine in pri tem prehoditi sedem več klancev, pa ne samo navzgor, tudi navzdol. To da ko si enkrat na cilj, ti ni žal, zlasti v lepem spomladanskem dnevu, pa tudi v jesenskih, posebno če greš čez gorice.

Pokrajina je hribovita in ravno zato lepa; zgodaj spomladi že oživi, kajti naši kmetje vedo, da jeseni ne bo bogate trgatve, če ne bo vinograd obdelan in poleg gnojla prepoln tudi z žnoljem. Pozno ob večerih se vračajo trudni delavci z Moravske gore, pripeljejo in privrskajo, nekateri pa so pripravljali delati še zvečer na prostevnem torišču.

Naše kraje pa je zajel med NOV obmejni izseljeniški pas. Ze prvo jesen po prihodu okupatorja, leta 1941, so morali naši kmetje zapustiti svoje domove, hleve, polne kašice in lepa polja ter se pokoravati sovražniku, ki jih je odpeljal v Nemčijo, največ v pokrajino Baden in Württemberg. Te ljudi so nastanili po taboriščih in jih poslali na delo v tovarne in razna druga podjetja. Takoj po odhodu domačinov so Nemci začeli pobirati vse, kar so ljudje pustili — dobili so pač bogate zaloge, saj je bilo to jeseni. Živino so odgnali, polja pa slabo obdelovali ali pa jih pustili celo vnevar.

V letih 1942 in 1943 so poslali Nemci na mejo delavce in material za utrditev meje. Posekali so 100 metrov širok gozdni pas in napravili široke žične ovire, tla pa podminirali. Na tem ozemlju so se kmalu začeli boji s partizani. S tem v zvezi se je začelo tudi rušenje stanovanjskih hiš in raznih drugih kmetijskih poslopj, kar pa je še ostalo, so Nemci požgali in uničili ob svojem odhodu. Cela pokrajina je bila takrat 80-odstotno opustošena. Porušeni in požgani

nih je bilo 47 kmetijskih hiš, 54 skednjav, 50 hlevov in 43 kozolcev, nekaj pa tudi le delno poškodovanih.

Po izgonu okupatorja leta 1945 so se začeli vračati preselenci. Kjer so se pred leti poslovili od prijateljev, založenih domov, so sedaj našli pogorišča in ruševine. V njihovih očeh so se lesketale solze veselja, ker so po dolgem času videli spet svoj domači kraj, hlevi pa solze žalosti ob pogledu na razvaline. Toda velika ljubezen do rodnih gorde jih je gnala k delu in začeli so z obnovo. Iz ruševin so rasle spet bele hišice in kmalu je zemlja svobodno zadihala, ker so jo preorali domači plugi in prekopale prave roke.

Pri obnavljanju pa so bile seveda velike težave. Ni bilo vprežne živine, ne potrebnega orodja, še manj pa strojev in težko je bilo začeti brez vsega. Tu je oblast prisločila na pomoč in ustanovili so KLO. Ta je kmalu dobil spet nazaj pošto in telefon po lastni iniciativi. Tudi združna misel se je začela razvijati. Ze v oktobru leta 1945 je bila ustanovljena obnovitvena druga, ki je veliko pripomogla k obnovi. V začetku leta 1946 so dobile Dole Nabavno-prodajno združbo, ki se je kasneje preimenovala v Kmetijsko združbo. Kmalu nato sta bili ustanovljeni še Lesno-prodajna in Živnorojska združba, ki sta sedaj priključeni h Kmetijski združbi. Obnovitveni zadruzi je bila v veliko pomoč Tehnična baza v Litiji.

Z veliko vneto so se prebivalci lotili tudi obnavljanja šole. Leta 1947 se je začel v njej reden pouk. Tudi obnova podolja je v splošnem dobro napredovala. Odeti so ti kraji tako oddaljeni od ostalega sveta. Velika dobrota je bila v tem, da so ljudje prejeli investicijske kredite; leta 1945 je dobil KLO 92.000 din, leta 1946 581.787 din, leta 1947 682.196 din, leta 1948 164.578 din in leta 1949 39.343 din, skupaj 1.560.204 din. Prav gotovo to ni malenkost ter je bil denar vsakomur, ki ga je prejel, zelo dobrodošel.

Pri vsemu delu in velikih stroških pa so dolski združniki še našli čas za delo na združenem domu; leta 1948 je že stal in služil svojemu namenu. Bil je tudi prvi v trboveljskem kraju.

Velike zasluze pri vseh teh delih pa imajo množične organizacije, zlasti OF. Ta je bila ustanovljena leta 1946 in je imela tedaj veliko članstva. Tudi mladinska organizacija je sodelovala pri vseh delih, prav tako je bila delavna tudi organizacija AFZ. Glavni voditelj vsega pa je bila partijska organizacija, ki je bila in je za te kraje precej močna.

Želja po prosvetnem delovanju je vodila ljudi pri obnavljanju Prosvetnega doma in urejanju dvorane, ki je leta 1948 zasilo že lahko služila svojemu namenu.

Območje KLO Dole pri Litiji je že skoraj povsem obnovljeno. Seveda se sledi okupatorja še niso popolnoma zabrisale, kar tudi še ni mogoče. Pač pa na kraj povsem zasluži, da po novi teritorialni uredbi obdrži svojo občino. D.

Spomladansko razpoloženje

V DOMU ONEMOGLIH V LOKI PRI ZIDANEM MOSTU

8. maj so po vsem svetu praznovali kot mednarodni dan Rdečega križa. Tudi v Loki pri Zidanem mostu je podmladek RK s tamkajšnje osnovne šole priredil na ta dan lepo proslavo za starše in starke v Domu onemoglih. Kmalu po 12. uri so se začeli zbirati v parku Doma onemoglih njegovi oskrbovanci, ki so z loškimi pionirji čakali na začetek prireditve podmladka Rdečega križa. Bilo je okrog pol ene popoldne, ko je pionirski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Jendika zapel pet pesmi, tri partijske in dve narodni. Starši in starke so z velikim zanimanjem poslušali ubrane glasove mladih pevcev.

Po tem koncertu so po pionirji in pionirke prikazali Finžgarjevo dvodejanko »Vedec«. Pri tej pravičljivi igri s petjem so se vsi zbrani dobro zabavali. S to prireditvijo je tudi podmladek RK osnovne šole v Loki prav lepo počastil mednarodni praznik Rdečega križa, 8. maj.

MLADINSKI ODER V RADEČAH DOBRO NAPREDUJE

Mladinski oder v Radečah. Tukajšnji mladinski oder, ki dela v okviru SKUD, je proslavil letošnji praznik OF s premiero ljubke otroške igrice »Moja in živali«. Bili smo prav prijetno presenečeni nad uspešno uprizoritvijo te igrice, kjer so nas mladi umetniki za dve uri povedli v pravičljivi svet. Pohvaliti je treba prav vse igral-

ce, tudi starega piskroveza. Enako je balet najmlajših plesalk uspel nad vse pričakovano dobro.

Treba je pohvalno omeniti vse tovaršice, ki so žrtvovali mnogo časa za pripravo te lepe, a zahtevne igrice. Tu se je spet izkazala glavna režiserka mladinskega odra tov. Raytarjeva. Seveda je imela dobro pomoč v tovarših prof. Pešcu, Rainerju in Nemcu, ki so oskrbeli z nemalim trudom scenarijo, rekvizite, obleke, razsvetljavo odra itd. Se posebej je treba poudariti, da so bili vsi kostumi in živalske maske ter obleke za balet izdelane doma, kjer se je spet pokazala spretna roka tov. Mimi Novakove. Glasbene točke je spremljal na klavirju tov. Steblovnik.

Igrica bo doživela verjetno še več uprizoritev. Zeleti je, da bi si je ogledali vsi Radečani, da dajo s tem priznanje našim malim in vsem tistim, ki žrtvujejo mnogo časa za naše kulturno delo.

ALI SI ŽE NAROČEN NA »ZASAVSKI VESTNIK«?

in tehniko tega dela. Zato je tehnično vodstvo tovarne organiziralo vsako nedeljo po štiri ure trajajoče praktične vaje teh mladincev.

Do sedaj so mladinci pokazali že precej lepe uspehe, saj izdelujejo pri teh vajah že take steklarske izdelke, za katere je treba že precejšnje strokovne sposobnosti. Način tega dela je organiziran tako, da mladince uče starejši steklarji, ki jim razlagajo tudi tehnologijo stekla.

Pri teh vajah sodeluje 20 steklarskih mladincev, ki bodo po zaključku vaj postali že po večini steklarski pomočniki. Mladinci pokazujejo zelo veliko voljo do učenja in dela, kar je še posebno pohvalno, če pomislimo, da fantje delajo cel teden pod zelo težkimi pogoji v proizvodnji, vendar kljub temu žrtvujejo vsako nedeljo po štiri ure za svoj strokovni dvig. Važno pri vsem tem je tudi to, da se mladinci zavedajo, da s svojim delom veliko pripomorejo k skupnemu uspehu tekmovalstva.

Če na drugi strani pogledamo še to, da so ti mladinci vključeni v naša kulturna društva ter da se med njimi uči 7 fantov pri godbi na pihala, tako da bo v okviru tega tekmovalstva dne 1. junija tudi nastop mladinske godbe na pihala, potem lahko mirno rečemo, da je tekmovalstvo do neke mere le doseglo to, kar si je steklarski kolektiv želel, t. j. da je mladino zainteresiral za tekmovalstvo. Uspeh ni izostal, saj se je hrastniški steklarski kolektiv že pri dosedanjih ocenih tekmovalstva uvrstil na zelo častno mesto. V. R.

Teden pošte

Od 11. do 18. maja t. l. je v cell državi »Teden pošte«. Na to nas opominjajo lični propagandni plakati, ki so se te dni pojavili pri poštah in na poštinih nabiralnikih. Plakat ponazarja tri glavna gesla poštnih služb. Na sliki vidimo goloba — pismošoš, v ozadiju telefonske in brzojavne žice, nadalje uro in tehniko. V levem vogalu plakata zapazimo grb poštno ustanovo — črke PTT nad zvinitim poštnim rogom — ki nas spominja na nekdanje postiljone, na poštno kočijo in na zgodovino poštnih služb na splošno. V sredini roga je peterokraka zvezda, znamenje socialističnega razvoja tudi v naših poštinih ustanovah. Značilno je besedilo na plakatu: Pravilna oprema — popoln naslov in pošta bo hitra kot krila, točna kot ura in zanesljiva kot tehnika!

Teden pošte je organiziran zato, da bi se naširše prebivalstvo spoznalo z delom naših poštinih ustanov ter se poučilo, kako naj se poslužuje te važne ustanove v svoji in splošno korist. Marsikakšna kritika bi odpadla, če bi stranke natančneje poznale poštne službe ter predpise za prevzem in odpravo pošte. Zato se naj v teh dneh sleherni pobriga, do bo dobil čiste pojme v pogledu poštinih predpisov, kajti če bomo vsi izpolnjevali te predpise, ki so nujno potrebni za dobro in brezhibno funkcioniranje poštne aparata, bomo s tem pripomogli k izboljšanju poštne službe, k večji ekspanzivnosti, skratka: omogočili bomo poštini uslužbenim, da bodo v polni meri lahko uresničili zgoraj navedeno geslo poštnih služb.

O važnosti poštne službe bi skorajda bilo treba govoriti, kajti vsak misleč človek je o neobhodnosti poštinih ustanov docela prepričan. Po pošti dobivamo pisma, časnike, pakete z najrazličnejšo vsebino. Telegraf nam posreduje brzo prenašanje sporočil, novic itd. na velike razdalje. Telefon nam nadomestuje osebne sestanke z znanci ali s poslovnimi osebami, ker se lahko pogovorimo hitro in na velike razdalje o važnih rečeh, ki bi sicer terjale pismene sporočila ali pa potovanja za urede in važnih zadev. Telefon in telegraf nam prihranita mnogo dragocenega časa. Koristi pošte bo uvidel vsak, kdor se zamisli v položaj, ki bi nastal, če bi naenkrat prenehala delovati ta važna ustanova civiliziranega človeka.

Poštno ustanovo so tiste, ki imajo največ stika z ljudmi, zato se od poštne osebja terja vljudnost, poštenost, pravilno ravnanje s strankami v pogledu najrazličnejših pojasnjl itd. Poštini uslužbenici imajo zelo odgovorno službo, zato jih moramo podpirati, da bodo to službo lahko vestno izpolnjevali. Podpirali jih bomo v tem prizadevanju, če bomo sami vestno izpolnjevali poštno predpise, če se bomo zavedali, da so poštne ustanove socialistični obrati, ki morajo brezhibno posloovati, da se bo brezhibno razvijalo tudi poslovanje drugih podjetij in ustanov, ki tekmujejo v izgradnji socializma v naši domovini.

Ob koncu bi opozorili še na zgodovino pošte in poštnih služb. Gotovo bomo o tem kaj več zvedeli v reklamni brošuri, ki jo bo za »Teden pošte« izdala glavna direkcija pošte v Ljubljani. Gotovo bodo o tem pisali tudi naši republiški listi. Take članke bomo brali z veseljem, saj je zgodovina pošte zelo zanimiva. Zanimiv je razvoj v načinu posredovanja važnih sporočil, novic itd. od najstarejših časov do danes. Kaj vse je služilo za prenašanje novic in sporočil! Nekdanja sredstva, kot so bili to poštni golobi, kurirji na konju, poštni vprege, dajanje znamenj z zastavami, kresovi, različnimi svetlobnimi signali itd., so danes že preživete oblike posredovanja človeških misli ter medsebojnega obveščanja med ljudmi. Danes gledamo nekako pomilovalno in z nasmehom na stara obveščalna sredstva, toda zavedati se moramo, da tudi naša današnja obveščalna in prometna sredstva še niso dokončna in da je naša dolžnost, da jih še naprej izpopolnjujemo in dopolnjujemo.

Nevaren in zahrbtni sovražnik človeštva

Tih je, njegovega pohoda ne slišimo in ne vidimo, človeški rod napada že tisočletja, ne izprosen je, ne pozna prirodnih in političnih meja, okorišča se z usako našo slabostjo, posebno uspešen je ob stiski in pomanjkanju. Njegova zvesta spremljevalka smrt terja dan za dnem že od davnine tisoče in milijone človeških žrtev. Pod njegovimi udarci padajo v objem smrti dojenčki, otroci, doraščajoča mladina, ustvarjalni delovni ljudje, pa tudi starček ne prizanaša. Tudi ti si se že srečal s tem sovražnikom. Morda te je že zaznamoval s pečatom smrti, ali pa ti je za danes še prizanesel. Ne zanašaj se, ker ne veš, kaj bo jutri ali pojutrišnjem. Mogoče boš že v kratkem zrl bled in upadel njegovi zavezniški smrti v oči, in ko ti bo utrla življenjsko luč, ko boš omahnil pod njenim udarcem za vedno, bodo tvoji prijatelji in znanci rekli: jetika ga je pobrala!

Torej jetika ali tuberkuloza je tisti strašni sovražnik človeštva, o katerem se bomo pomenili. Predvsem o obrambi in borbi proti jetiki hočemo govoriti. Letos mineva 70 let, odkar je slavni zdravnik Robert Koch prvi med ljudmi videl in dobera proučil povzročitelja jetike. To je drobna, le s posebnimi povečevalnimi pripravami vidna kužna klica. Imenujemo jo bacil tuberkuloze ali na čast njenemu odkritelju Kochov bacil. Seže z odkritjem Kochovega bacila smo spoznali, kako nevarna in usodna za človeštvo je tuberkuloza.

Tuberkuloza ni razširjena le med ljudmi, za njo obolevajo tudi živali. Bolnik ali bolna žival izloča bacile tuberkuloze, ki jih zdravi lahko vdičajo ali uživajo hrano, na primer z mlekom okuženih krav, kar je zelo pogost način okužbe pri malih otrocih.

Na tem mestu ne moremo obširno opisovati bolezenskih sprememb in poteka bolezni po okužitvi s Kochovim bacilom, le nekaj dognanj bomo naveli.

Tuberkuloza je razširjena po vsem svetu, napada ljudi od najnežnejšega detinstva do najvišje starosti; čeprav jo srečavamo v večjem razmahu pri revnih slojih, tudi bogatinom, ki imajo vsega na pretek, ne prizanaša. Najpogostejša oblika te bolezni je pljučna tuberkuloza, prav tako pogosto pa vidimo tudi tuberkulozna obolenja prebavil, kože, oči, grla, kosti, sklepov, možganov, spolovili, skratka: vsak organ našega telesa lahko oboli za tuberkulozo. Današnja medicina pozna sicer že zelo učinkovita sredstva in metode za

zdravljenje tuberkuloze, vendar so še prešibka, da bi v vsakem primeru zanesljivo mogla odpraviti bolezen. Čeprav se da mnogokrat potek bolezni zavestno in preprečiti njen smrtni izid, ostanjejo bolniki večinoma manj sposobni za opravljanje svojih življenjskih nalog.

Ce vse to vemo in premislamo, ne moremo ostati hladni in brezbrizni,

TUBERKULOZA JE LJUDSKO ZLO - ZATO SE MORA PROTI NJI BORITI VSE LJUDSTVO!

temveč moramo napovedati krut in neizprosno boj zavrtni morilski jetiki. Ta boj moramo biti na dveh frontah; na eni strani moramo ustvarjati možnosti, da se bodo že oboleli pravilno in uspešno zdravili. Ta del protituberkulozne borbe vdiči do znižanja števila bolnikov in s tem do manjše možnosti okužitve zdravih. Nič manj važna je druga stran borbe proti tuberkulozi, namreč njeno preprečevanje.

Zdravljenje tuberkuloznih terja velika materialna sredstva in mnogo

zdravstvenih ustanov. Ta del protituberkulozne borbe sodi predvsem v območje zdravstvenih oblasti in zdravstvenih delavcev. Naša država žrtvuje letno velikanske vloge za ustanavljanje in vzdrževanje bolnišnic, zdravilišč in dispanzerjev, ki zdravijo tuberkulozne bolnike. Samo v Sloveniji se je pomnožilo število postelj v zdraviliščih in bolnišnicah za tuberkulozo od osvoboditve do danes za 1100.

Pri drugem delu protituberkulozne borbe, preprečevanju tuberkuloze, mora sodelovati vse ljudstvo, če hočemo doseči uspeh. Najvažnejša sredstva pri preprečevanju tuberkuloze so: dvig življenjskega standarda, splošne zdravstvene prosvetljenosti, osebne in komunalne higijene itd.

Razumljivo je, da mora biti borba proti tuberkulozi pravilno organizirana in vodena. Posameznik, pa naj si bo še tak strokovnjak, ne more sam ničesar doseči. Jugoslovanski Rdeči križ si je zaadal veliko nalogo, da preko svojih protituberkuloznih sekcij mobilizira najširše ljudske množice za borbo proti tuberkulozi. Širjenje zdravstvene zavesti, vzgoja strokovnega osebja in zbiranje materialnih sredstev za boj proti tuberkulozi so glavne naloge protituberkuloznih sekcij RK. O že doseženih lepih uspehih bomo o priliki kaj več poročali.

Prepričani smo, da bo prebivalstvo naših revirjev v svoji znani naprednosti dajalo protituberkuloznim sekcijam RK vso materialno in moralno podporo, ki naj pride posebno do izraza v Protituberkuloznem tednu od 11. do 18. maja.

Dr. L. K.

Francoski film „POLKOVNIK CHABERT“

Znani francoski pisatelj Honoré de Balzac je v vrsti svojih povesti in romanov napisal tudi prebisljivo zgodbo o Napoleonovem polkovniku grofu Chabertu.

Leta 1807 je Napoleon v Vzhodni Prusiji premagal Ruše in Pruse. Tam se je začela trnava pot polkovnika Chaberta. Bitka se je bližala svojemu zmagovitemu koncu, toda Chabert je ohlejal ves zmrzavjen pod kopiti konjeniške brigade. Napoleon ga je ukazal iskati, a ker ga niso našli, je bil polkovnik Chabert razglašen za mrtvega.

Minula so leta. Napoleon je bil poražen in izgnan iz države, v Franciji pa so za vladalo nova razmerja. Chabertova žena, ki jo je njen mož napravil iz revnega dekleta za damo, se je vnovič omožila. Vzela je grofa Feranda. Zahotelo se ji je časti in bogastva — in pri njem je našla oboje.

Nekega dne pa je stopil v pisarno odvetnika Dorvilleja star mož v razočani obliki. Ta mož je razkril Dorvilleu svojo čudno življenjsko povest. Bil je polkovnik.

grof Chabert, ki je prišel terjat svoje pravice.

Priznati je treba, da je film enakovreden v vsakem pogledu Balzacovi mojstrovini. Vsa komur ostane v spominu prizor, ko pride Chabert v Dorvilleovo pisarno. Slavni likakterni igralec Raimu, ki je žal že umrl, je v polkovniku Chabertu ustvaril lik, ki ga na filmskem platnu redko vidimo.

Film „Polkovnik Chabert“ bo na sporedu v trboveljskem kinu v naslednjih dneh.

PARTIZANSKI TEK NA SAVI PRI LITIJI

Na Savi pri Litiji so priredili na praznik 1. maja partizanski tek. S to prireditvijo so se spominjali usodnega dne 1. maja 1942, ko so Nemci sredi vasi obesili partizana Bokala s Kresniških poljan. Ta umor je bilo hudo delstvo nad ujetim partizanom. Zato pa so partizani naslednje leto prav na isti dan napadli vas Savo, razrušili železniško postajo ter zažgali nemški železniški vlak z obilnim vojni materialom, prav tako pa napadli nemško posadko v bivšem društvenem domu poleg cerkve. Nemško posadko so nato razorožili, njihovo utrjeno postojanko pa razrušili.

Te dogodke iz časov NOV so prebivalci Save proslavili s športno prireditvijo — s partizanskim tekom, kjer je sodelovala predvojaška mladina. Partizanski tek so napravili po terenu okrog vasi Save; rezultat je bil dober. 1. mesto je dosegel tov. Mirko Zore s Tirne pod Sv. Gorjo; 2. mesto tov. Peter Sovinc z Leš nad Savo; 3. mesto pa tov. Marjan Keše iz Cirkuš nad Litijo, kjer je bila med NOV skrivna partizanska tiskarna.

Tako je center predvojaške vzgoje na Savi, kjer so včlanjeni tudi mladinci hribovskih vasi, proslavil pomembno obletnico iz NOV.

S. Z.

Kako bomo izvedli letošnjo Titovo štafeto

V trboveljskem okraju se pridno pripravljajo na izvedbo letošnje Titove štafete, ki jo bodo revirski fizikulturniki ponesli skozi Zasavje dne 20. maja. Letošnja Titova štafeta bo izvedena še bolj množično kot ostala leta, saj praznuje voditelj jugoslovanskih narodov, naš maršal Tito, letos svojo 60-letnico.

Da bo pa Titova štafeta izvedena res dobro in brezhibno, je okrajni štab izdelal zanj že podrobna navodila, tako da se bo kratek štaf v Radečah, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju na štafeto lahko temeljito pripravili. Prepričani smo, da jo bodo dobro izvršili, saj so načelniki štabov predsedniki OF.

Preko okraja Trbovlje bo tekla štafeta v terek, 20. maja; sprejeli jo bodo fizikulturniki iz Radeč ob 10.04 uri dopoldne na meji okraja Trbovlje in okraja Celje-okolica, in sicer pri Gračnici. V Zidani most bo štafeta prišla ob 10.29 uri, kjer se ji bo priključila stranska štafeta iz Razborja, Brega, Loke, Vrhovega, Dol pri Litiji, Podkuma, Jagljenice in Radeč.

V Hrastniku, kamor bo odhitela štafeta iz Zidanega mosta, bodo imeli fizikulturniki ob 11.07 uri kratek postanek. Tukaj se bo glavni štafeti pridružila štafeta z Mrzlice, Kala in Dola, na kar bodo fizikulturniki tekli mimo rudarskih kolonij čez hrib v Trbovlje mimo dnevnega kopa na Neži, skozi koloniji Posetje in Terezija na glavno cesto pred rudniško restavracijo v Trbovljah. Tukaj bo velik miting. Štafeta bo prišla v Trbovlje ob 11.45 uri. Tu se ji bodo pridružile stranske štafete iz Čec, Partizanskega vrha in Cebinovega.

Točno ob 12. uri bo štafeta nadaljevala pot proti Sušniku v Bevkem, kjer se bodo štafeti priključili planinci, ki bodo prišli s Kuma. Nato se nadaljuje pot proti Zagorju po cesti Mihe Marinka, kamor pride štafeta ob 12.30 uri.

V Zagorju bo pred Grčarjem kratek postanek, kjer se pridruži glavni štafeti stranska štafeta s postaje, ki jo bodo nosili železničarji iz Zagorja odhiti štafeta ob 12.42 uri. V Lokah-Kisovcu se ji priključi stranska štafeta s Pleš, prav tako pa se pridruži glavni štafeti v Izlakah na Obrežji stranska štafeta, ki bo prišla iz KDZ Trojane. Od tu bo hitela štafeta na Vače, kjer bodo naši štafetniki izročili štafetno palico fizikulturnikom iz Litije oz. fizikulturnikom okraja Ljubljana-okolica.

Letošnja glavna štafetna proga bo merila 41,6 km, dolžina stranskih štafet pa znaša 123,6 km, skupaj 165,2 km. Štafetno palico bo nosilo 1215 tekačev, še več fizikulturnikov pa jo bo spremljalo. V Radečah, Zidanem mostu, Hrastniku, Doli pri Hrastniku, Trbovljah in Zagorju bodo ob prihodu štafete kratki mitingi z nagovori.

Štafetno palico, ki bo predstavljala industrijske revirje in fizikulturnike, bo izdelala strojna tovarna Mihe Marinka v Trbovljah. Tudi letos bo štafetna palica nekaj posebnega, ker je običaj, da revirji podarijo tovarišu Titu vsako leto nekaj novega. Najlepše darilo revirjev maršalu Titu pa bo tudi to, da mu bodo v pozdravnem pismu lahko rekli, da naši kolektivi vse naloge, ki se postavljajo pred nje, v celoti izpolnjujejo.

KINO TRBOVLJE

Od petka do ponedeljka francoski film

POLKOVNIK CHABERT

Prihodnji teden (v sredo in četrtek) ameriški film

DRAGA RUTH

Spored predstav bo razviden iz lepakov in reklamnih omari.

ZASAVSKI PIONIR

Kotiček za naše pionirje in pionirke

REŠITEV

NAGRADNEGA KONJČKA

Rešitev nagradnega konjčka v 18. številki našega lista se glasi: »Eдинost našega naroda mi je bila in mi je še največja želja na tem svetu. Na to edinstvo sem jaz zmerom mislil, za njo deloval. Za to edinstvo sem pripravil tudi življenje žrtvovati.« (Izrek vladike Strossmayerja leta 1882.)

Od naših pionirjev smo prejeli več pravih odgovorov, žreb pa je določil za nagrado tov. Mirka Flandra, dijaka III. razr, gimnazije v Laškem. Tovariš Flander naj ob priložnosti pošlje po nagrado (šolske potrebščine) v uredništvo našega lista.

GORE V JUGOSLAVIJI

(Izrežite in shranite)

Poznate vse največje gore v naši državi? Evo vam jih! Najprej navajamo ime gore in višino, v oklepaju pa gorovje in republiko.

Triglav 2864 m (Jul. Alpe, Slov.); Golemi Korab 2764 m (Korab, Maked.); Škrlatica 2738 m (Jul. Alpe, Slovenija); Turčin 2702 m (Sar planina, Maked.); Mangart 2678 m (Jul. Alpe, Slov.); Borislavec 2662 m (Rudoka, Maked.); Džavala 2556 m (Prokletije, Crna gora); Jalovec 2643 m (Jul. Alpe, Slov.); Pelister 2600 m (Baba, Maked.); Crni vrh 2584 m (Sar planina, Maked.); Vraca 2582 m (Vraca, Maked.); Grintovec 2558 metrov (Kam. pl., Slov.); Solunska glava 2540 m (Jakupica, Maked.); Bobotov kuk 2522 m (Durmitor, Crna g.); Kajmakčalan 2521 m (Nidže, Maked.); Ljuboten 2499 m (Sar planina, Maked.); Kom Kučki 2484 m (Komovi, Crna g.); Karadžica 2473 m (Karadžica, Makedonija); Koritnik 2394 m (Koritnik, Makedonija); Maglič 2386 m (Maglič, Bosna in Herc.); Golem Rid 2273 m (Stogovo, Maked.);

Crni kamen 2259 m (Jaslanica, Maked.); Galica 2255 m (Galica, Makedonija); Stol 2236 m (Karavanke, Slov.); Pločno 2228 m (Čvrstica, Bosna in Herc.).

RUDAR PETJE IN PEK

Naši pionirji so morda kdaj slišali o rudarju Ivanu Petje, ki je delal pred leti na rudniku v Trbovljah in v Hrastniku. Bil je od muh. Žilica mu ni dala miru. Vedno je kaj novega potuhtal in povedal. Tovariši so se mu smejali. Radi so ga imeli v družbi, saj jih je znal zabavati.

Nekeč si je spet nekaj izmislil. Šel je k nekemu znanemu peku v Trbovljah. Ko pride v pekarno, ga pekovski mojster veselo pozdravi: »No, Petje, kaj bo novega?«

»Nič posebnega, prišel sem samo mimogrede vprašat, če imate kaj starih žemelj na zalogi.«

Pek je bil silno vesel vprašanja in mu je odgovoril:

»Seveda jih imam, In še veliko!«

»Prav vam je, zakaj pa jih niste prodali,« mu odgovori navihani Petje.

»No, Petje, kaj bo novega?«

»Nič posebnega, prišel sem samo mimogrede vprašat, če imate kaj starih žemelj na zalogi.«

Pek je bil silno vesel vprašanja in mu je odgovoril:

»Seveda jih imam, In še veliko!«

»Prav vam je, zakaj pa jih niste prodali,« mu odgovori navihani Petje.

»No, Petje, kaj bo novega?«

»Nič posebnega, prišel sem samo mimogrede vprašat, če imate kaj starih žemelj na zalogi.«

Pek je bil silno vesel vprašanja in mu je odgovoril:

»Seveda jih imam, In še veliko!«

»Prav vam je, zakaj pa jih niste prodali,« mu odgovori navihani Petje.

»No, Petje, kaj bo novega?«

»Nič posebnega, prišel sem samo mimogrede vprašat, če imate kaj starih žemelj na zalogi.«

Pek je bil silno vesel vprašanja in mu je odgovoril:

»Seveda jih imam, In še veliko!«

»Prav vam je, zakaj pa jih niste prodali,« mu odgovori navihani Petje.

»No, Petje, kaj bo novega?«

»Nič posebnega, prišel sem samo mimogrede vprašat, če imate kaj starih žemelj na zalogi.«

Pek je bil silno vesel vprašanja in mu je odgovoril:

»Seveda jih imam, In še veliko!«

»Prav vam je, zakaj pa jih niste prodali,« mu odgovori navihani Petje.

»No, Petje, kaj bo novega?«

»Nič posebnega, prišel sem samo mimogrede vprašat, če imate kaj starih žemelj na zalogi.«

Pek je bil silno vesel vprašanja in mu je odgovoril:

»Seveda jih imam, In še veliko!«

»Prav vam je, zakaj pa jih niste prodali,« mu odgovori navihani Petje.

»No, Petje, kaj bo novega?«

(Dolje prihodnjik)

SVEN ELVESTAD

V zadnjem trenutku

Gospodinja Konstanca je sedla k oknu, obraz je imela na pol obrnjen proti veliki mizi, tako da je lahko videla okna upravnega poslopija.

Ashborn Krag je takoj razumel, da je bilo dogovorjeno brzojavljanje z očim med upravnim poslopijem in »odno dvorano«.

Vrata so se enkrat odprla in v dvorano je vstopila stara gospa, oprta na roko svoje družabnice.

Pred začetkom obravnave je dejal šef prelovalne polije:

»Dovolj sem si začeti zasliševanje; prosi bi gospoda Bilya, da nam podrobneje obrazloži izsledke preiskave, ki jo je napravil na svojo pest.«

Ashborn Krag je vstal:

»Gospod predsednik, je dejal, pred začetkom bi rad še nekaj pripomnil.«

»Prosim.«

»Ker menda veš uslužbenec hise zaslišanih kot priče, bi bilo no mojem mnenju potrebno se temeljito preprčati o zanesljivosti teh oseb.«

»Mladi, je pripomnil Bily, da so nadaljnje okolnosti za poljanstvo zadeve po polnoma nepotrebne; na tem papirju, ki ga vidite v moji roki, so zapisani rezultati moje preiskave. Dokazi proti obdolženemu neizpolnjeni. Razen tega moram spoštovane dame in gospe opozoriti, da je moj čas kratico odmerjen.«

Pri teh besedah je diplomat potegnil iz zepa lepo zlato uro. Ko je Krag zagledal to uro, se mu je zdelo čudno znano.

»V nekaj urah moram biti spet v mestu,« je nadaljeval Bily, »ker se moram skupno z drugimi poslaniki in osebjem udeležiti neke cerkvene slovesnosti.«

»Zato je gospod atake že sedaj obločen v slavnostno obleko, je pripomnila stara gospa, v svoji ročni torbici torej ima odklopanja,

ki si jih bo moral pripeti za to slovesnost.«

Toda Ashborn Krag je branil svoje zahtevo, predsednik je bil podpiral naziranje svojega tovariša.

»Ker menim, da je gospodinja Welsmanova zelo važna priča,« je nadaljeval Krag, »bi rad slišal mišljenje milostljive gospe o njej.«

Stara gospa je začela s slavospevi na svojo družabnico.

»Kako dolgo je v vaši službi?« je vprašal Krag.

»Dve leti,« je odgovorila gospa. »Ne morem je več pogrešati. Naravnost ganljivo vdana mi je; izmed vseh mojih uslužbenec mi je najzvestejša.«

Družabnica je glasno zajokala.

»Potem pride na vrsto druga važna priča,« je dejal Krag, »namreč upravitelj, gospod Frank Stener; kaj pravi milostljiva gospa o njem?«

»Stener je odvrnil: »Gospa je tri leta upravitelj na mojem posestvu; prav ničesar nimam proti njemu.«

»Ali ni milostljiva gospa prav posebno zadovoljna z njim?«

»Da, res je; še nikoli nisem imela tako sposobnega upravitelja.«

»Ali je zanesljiv in vesten?«

»Zelo.«

»Ali je tudi zvest?«

»Da. Zaupala bi mu brez pomisleka največje denarne zneske. Zvest je kot zlato.«

»Ali ima milostljiva gospa posebne dokaze njegove zvestobe?«

»Da, je odgovorila gospa; v več primerih, v katerih bi me manj pošten upravitelj lahko opeharil, se je gospod Stener izkazal kot poštenjak od pet do glave. Ne bi se rada ločila od njega.«

»Prav,« je odvrnil Ashborn Krag. »Ali ste vse to zapisali, Jaervent?«

»Tu je zapisano,« je odgovoril mladi polileški uradnik, ki je opravljal posle zapisničarja. Pokazal je poplano polo.

»Ali želite podatke še o drugih pričah?« je vprašal predsednik.

»Ne, hvala,« je odvrnil Krag, »ta dva sta najvažnejši prič. To mi zadostuje.«

Besedo je povzel gospod Bily. Vzravnal se je v položaj, ki se mu je zdel učinkovit, in rekel:

»Kakor je gospod polileški inspektor že poučen, sem sam izvršil preiskavo. Odkril sem storila in nameravam imenovati njegovo ime. Spoštovana gospe, mož, ki je zvel milostljive gospe diamante, je upravitelj Frank Stener. Prosil bi navzoče policijske uradnike, da ga takoj primejo.«

Trajalo je precej časa, preden se je stara gospa toliko pomirila, da so lahko nadaljevali zasliševanje.

»Kakšno strošno presenečenje!« je vzkliknila; »to ne more biti mogoče.«

»Imam dokaze,« je odgovoril Bily in vihtel svoj papir po zraku.

Ashborn Krag je mirno sedel na svojem stolu, kakor da bi ga to nič ne brigalo. Krčavi nastop Bilya na videz sploh ni učinkoval nanj.

»Pokažite dokaze, prošim,« je dejal.

»Da, predložite dokaze,« je ponovil polileški šef. Vprašal bom svojega pomočnika, gospoda Kraga, ali šteje aretacijo Franka Stenerja za potrebno.«

»O tem ne more biti dvoma,« je zatrdil Bily.

»Pač,« je odgovoril Ashborn Krag. Aretacija upravitelja Stenerja je popolnoma nepotrebna. Porok sem zanj.«

»Saj ne poznate dokazov proti Stenerju,« je pripomnil Bily.

»O, da, poznam vsaj najvažnejše,« je dejal. »Vidim, da imate poleg sebe zavoj. Ali niso v njem čevlji gospoda Stenerja?«

Diplomata se je besede pogrele.

»Tako torej, tudi ti veste za ta dokaz,« je rekel. »Ali ste mogoče celo z upraviteljem samim govorili o tem?«

Ashborn Krag je vstal.

»Kljub trditvi gospoda Bilya,« je dejal, »sem o nedolžnosti gospoda upravitelja trdno prepričan. Prosim pa gospoda Bilya, da navede svoje dokaze.«

Namesto da bi odgovoril, je šel Bily h gospodinu Konstanca in ji zasepetal nekaj v uho.

Gospodinja Konstanca je vstala in pogledala policijskega inspektorja.

Bily jo je hotel peljati k mizi za pričo, a mlada dama je hladno odklonila njegovo pozornost. Bily je kazal proti njej nekakšno neznost, ki ji je bila, kolikor je mogel Krag opazovati, zoprna.

»Pr

Tekmovanje športnikov na čast rojstnega dne maršala Tita

Nogometaši v revirjih so sklenili, da bodo izvedli posebno pokalno tekmovanje v počastitev letošnjega rojstnega dne maršala Tita. Okrajni odbor za fizikulturo v Trbovljah pa je bil mnenja, da se to tekmovanje razširi in da se tekmuje v raznih športnih disciplinah. Prvotno je bilo v načrtu, da se nogometno tekmovanje izvede po coup-sistemu, vendar so prišli na zadnji seji do zaključka, da se vsa tekmovanja prirede na dan 23. maja. Tako bodo nogometaši odigrali vse tekme po enotnem coup-sistemu na izpadanje 2 x 45 minut.

Tekmovanje v odbojki bo še bolj množično kot v nogometu; začelo se bo v nedeljo, 23. maja, ob 7. uri zjutraj na novem stadionu pri OLO Trbovlje, ki ga bodo tega dne odprli.

V lahki atletiki bodo tekmovali moški in ženske v troboju in sicer: moški v teku na 100 metrov, v metu krogle, 7,25 kg, ter v skoku v daljavo — ženske pa se bodo kosale v teku na 60 metrov, v metu krogle, 4 kg, in in v skoku v daljavo.

Za tekmovanje v lahki atletiki so izbrane lažje discipline, da se na ta način lahko udeležijo kosanja čim večje število tekmovalcev. Ta prireditev bo tudi propagandnega značaja za razširjenje lahke atletike, ki v Trbovljah ni razvita, še manj pa v ostalih krajih trboveljskega okraja.

Na dan 23. maja bo tudi velik šahovski brzo-turnir za prvenstvo okraja Trbovlje. Ta prireditev bo na vrtu rudniške restavracije v Trbovljah.

K tekmovanju v vseh športnih področjih ali pa za posamezne discipline se lahko prijavijo vse fizikalne organizacije in sindikalne podružnice, šole, mladinski aktivni ter centri za predvojaško vzgojo do 22. maja t. l., izjemo, da so prijave za nogomet že zaključene.

Okrajni odbor za fizikulturo v Trbovljah je pripravil za vse ekipe zmagovalce lepa spominska darila.

Tri tekme, dva poraza, ena zmaga

Rudar, bivši član II. zvezne lige, izgublja tekmo za tekmo. Kje so vzroki, se vprašujejo številni ljubitelji nogometa v Zasavju? Kljub dobri igri 1. maja v Ljubljani proti Odredu je bil Rudar poražen s 5:1. Temu porazu je sledila visoka zmaga proti Muri v Trbovljah s 5:0, ki pa ob zmagi Odreda proti Muri 10:2 preteklo nedeljo ne pomeni ničesar. Srečanje z ljubljanskim Železničarjem se je končalo spet s porazom Rudarja 2:0. V tej tekmi je dalo moštvo Rudarja eno svojih najboljših iger v letošnjem prvenstvenem tekmovanju. Številni gledalci na stadionu Železničarja so se vpraševali, ali je to prvo moštvo Rudarja, ki je igralo proti Odredu, ali so bili to drugi igralci.

Nogometaši Rudarja so se s težavo premikali po igrišču. Izgledalo je, kot da nimajo kondicije in da so prejšnjo noč preokoli (kar pa se je pri nekaterih igralcih v zadnjem času precej udomačilo). Popolnoma razumljivo je, da igralci, ki so noč pred tekmo preležali na veseli, ne morejo dati od sebe tega, kar bi lahko dali, poleg vsega pa napravijo še druge igralske popustljivosti in malodušne.

Tudi samo določanje, kje naj igra kak igralec, ni vedno pravilno; tako je n. pr. Soro tipičen branilec, vendar se forsira na krilo, kar mu ne leži.

Našli bi še več napak, vendar mislimo, da je glavna napaka v netovarištvu med samimi igralci. Ob prihodu v Ljubljano preteklo nedeljo si lahko opazili tri skupine igralcev: grupo mlajših in discipliniranih igralcev, ki jih še ni pokvarilo tekmovanje v II. zvezni ligi, skupino starejših tovarišev s trenerjem in vodjem moštva na poti, tov. Krasnikom, ter tretjo skupino: Soreta in Klančičarja, ki sta se ločila od ostalih in šla po svojih poteh.

Kam to vodi, si lahko mislimo. Opazovalec je lahko videl tudi zvečer ob povratku moštva domov podobno sliko: mlajša skupina se je vrnila v Trbovlje z večernim vlakom, starejši pa se le ponoči. Ob vsem tem mislimo namreč, da igralci niso lik športnika nove socialistične Jugoslavije. Kdor ne misli delati v klubu z veseljem in ljubeznijo, je boljše, da pusti vse skupaj in odide. Revirji imajo za seboj bogate tradicije uspehov in napredka. Zato ne moremo dopustiti, da bi posamezniki delali drugače, kot to želi in zahteva skupnost. Med igralci je potreben red, disciplina in tovarištvo!

In še nekaj. Zadnja poročila o tekmah govore tudi o grobi igri nekaterih nogometašev Rudarja. Tudi to je vredno vse graje. Za vsako izgubljeno tekmo se po navadi meče krivda na sodnika, kar pa ne drži vedno. Sedanji igralec Rudarja naj se

spomni na lepo tovarištvo v bivšem Amaterju in kakšne uspehe je imel. Spomni naj se na uspehe svojega mladinskega moštva v Skoplju. Danes pa naj se pogledajo med seboj: ali so storili vse, da bi vladalo v klubu tovarištvo, čut za skupnost ter veselje do kluba in igranja, kar je ključ do uspeha?

Te besede so zelo ostre, toda potrebne. Povejmo še enkrat popolnoma jasno in odkrito: kdor misli igrati nogomet, naj bo discipliniran, naj igra z ljubeznijo in veseljem, naj bo tovariški in misli naj na skupnost. Kdor ni tega mnenja, naj pusti vse skupaj in naj gre, pa bilo si to v veselo ali pa žalost ljubiteljev nogometa.

V četrtek, 15. maja, igra moštvo Rudarja povratno tekmo v Celju proti Kladvarju. Pripravi se, da je uspeh mogoč, če se odpravijo razne napake, dokler je še čas.

V nedeljo, 18. maja, pa v Trbovljah Rudar : Branik.

PROLETAREC ZANESLJIV PRAK NOGOMETNEGA CENTRA TRBOVLJE

Nogometno prvenstvo centra Zasavje se bliža koncu. Zaključne tekme bodo odigrane 13. maja. Dve preostali tekmi med Bratstvom in Litijo ter Retjem in Svobodo pa sta določeni za pozneje. Akoravno bo odigrano še eno kolo, je vendar zanesljiv prak Proletarec iz Zagorja. To možnost bi zaigral le tedaj, če bi zadnjo tekmo proti Svobodi izgubil. Bratstvo pa obe tekmi dobilo, kar pa je malo verjetno, če računamo, da je bil rezultat prvega srečanja med Proletarcem in Svobodo 8:1.

Osmo kolo je bilo odigrano med tednom. Dosežen je bil sledeč uspeh: Bratstvo : Proletarec 4:3 (2:0), Litija : Retje (igrano v Litiji) 1:1 (0:0), Rudar II. : Svoboda 2:0 (0:0).

Deveto kolo je bilo končano v nedeljo, 11. maja. Rezultati so tila:

V Zagorju sta se na igrišču Svobode srečali Svoboda in Bratstvo iz Hrastnika; po boljši igri je zmagalo Bratstvo z 2:0. V Trbovljah pa je bil na stadionu Rudarja dvojen spored: v prvi tekmi sta se srečali moštvi Rudarja II. in Litije; to srečanje se je končalo neodločeno 0:0. V glavni tekmi pa je Proletarec visoko porazil Retje, in sicer s 8:1 (2:0).

Lestvica odigranega tekmovanja po IX. kolu	
Proletarec	9 8 1 — 47:10 16
Bratstvo	8 7 1 — 27:9 14
Rudar II.	9 3 5 1 12:17 7
Svoboda	8 2 5 — 8:21 6
Retje	8 2 5 1 10:30 5
Litija	8 — 6 2 5:26 3

Gospodinje

ZAHTEVAJTE V VSEH VAŠIH TRGOVINAH ZA PRANJE IN ČIŠČENJE KRISTALNO SODO IN PRALNI PRASEK, KI JU ZOPET IZDELUJE V STARI KVALITETI

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV, HRASTNIK

ANIMIVOSTI

NENAVADNA PREIZKUŠNJA ZA ZAKON

V vzhodni Afriki zahteva črnsko plemo Ambaharov od mladih zakonskih kandidatov nenavadno preizkušnjo. Vsak mladenič, ki se hoče oženiti, mora za dve uri vtakniti roke v vrečo, ki je napolnjena s mravljami. Če vzdrži vse ugrize mravelj — tako pravi stara plemenska modrost — potem je sposoben vzdržati tudi vse neprijetnosti v zakonskem življenju. — Naši zakonski kandidati ne bi bili posebno navdušeni za tako preizkušnjo.

ZARADI LJUBOSUMNOSTI JI JE ODGRIZNIL NOS

Sodišče v Darmstadtu je kaznovalo 22-letnega Tassila Horna na dve leti in tri mesece zapora. Tassilo je namreč svoji nevesti v navalu ljubosumnja odgriznil nos. Pred sodiščem se je zagovarjal, da je to storil v silobranu, kar mu pa seveda niso verjeli. Poleg zapora bo moral ta fant svoji nevesti plačati še stroške za kozmetično operacijo, ki naj ji nadomesti izgubljeni nos. — Vse ljubosumne fante resno opominjamo, naj puste nosove svojih nevest lepo na miru, kajti naši sodniki niso nič manj strogi kot nemški. In prav je tako.

TEDEN DNI BREZPLAČNO JESTI IN PITI

V ameriškem mestu Milwaukee je neki krčmar razglasil: »Slovesno se obvežem, da bo teden dni v moji gostilni brezplačno jedel in pil vsak moj gost, ki bo popolnoma gladko izgovoril moje ime.«

Lokal je vedno poln radovednih gostov, toda velika večina mora »cheop« lepo sama

plačati; krčmar je namreč po rodu Grk in se imenuje: George Perikles Androklos Philesimos Douglas Pavlahodimitrakopoulis

NAJODPORNEJŠI ČLOVEK NA SVETU

Pred nedavnim je v Avstraliji umrl v izredno visoki starosti 99 let neki John Mapples, o katerem so pisali časniki, da je bil najodpornejši človek na svetu. Šestkrat je bil ožen, dvajsetkrat so ga piliča strupene kače, sedemkrat ga je povozilo kolo, štirikrat motorno kolo in trikrat avtomobil.

ZARADI ŽENSKÉ MUHAVOSTI SO PRELOŽILI VOLITVE

V Newtonu (Velika Britanija) so morali preložiti občinske volitve, ki so jih prvotno določili za neki ponedeljek. Preložiti pa so jih morali na sredo, ker so vse ženske skoraj enoglasno izjavile, da v ponedeljek ne bodo šle voliti. »Ponedeljek je naš pralni dan«, so rekle, »in tedaj smo preveč trudne, da bi se preoblekle in šle na voliče.«

ZARADI FORMULARJEV JE OBESIL OBRT NA KLIN

Štirideset let si je 60-letni Bertie Bartaby v Londonu služil kruh z lovom na podgane. Zdaj pa je to obrt obesil na klin. »Iz leta v leto«, pravi ta mož, »zahtevajo od mene več formularjev in vse nemogoča poročila. S formularji so me zasuli do vratu. Ne morem več. Če bi ves papir, ki so mi ga poslali, požrl, podgane, bi gotovo vse poginile.«

ZVOČNIK V AVTOMOBILU, KI SAM GOVORI

V ZDA si lahko daš vedeti v avtomobil zvočnik, ki pri določeni brzini začne sam od sebe govoriti. Pri hitrosti 80 km na uro pravi: »To je prehitro za mestne ulice, pa tudi na deželi ta hitrost ni posebno varna!« Pri 120 kilometrih na uro: »Ali si prepričan, da so vse zavore v redu?« Pri 140 kilometrih: »Pozor, troje življenj visi na nitki!« Pri 150 kilometrih pa vpraša glas iz mikrofona zaskrbljeno: »Ali si uredil vse potrebno za svoj pogreb?«

O B J A V E

TRBOVELJSKE MATERE - POZOR!

V bivši Pokeljskovi mesnici pri Dimniku se bo spet razdeljevalo polnomastno mleko v prahu za doječke do 1 leta starosti in sicer dne 16. maja t. l.

Mleko se bo delilo spet brezplačno po starem redu vse dan. S seboj naj prinesejo matere legitimacije iz posvetovalnice ter vrečke za mleko.

Mestni odbor AFZ Trbovlje

STARSI - POZOR!

Vpisovanje za I. razred II. osnovne šole v Trbovljah bo od 13. do 17. maja vsak dan od 9. do 11. ure v pisarni.

Upraviteljstvo drž. osn. šole Trbovlje II.

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Od 17. maja opoldne do 19. maja zjutraj dr. Vladimir Komorovsky v ambulanti.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem primariju bolnišnice v Trbovljah, dr. Virgilu Krasniku, ki me je s svojo spretno roko rešil težkega trpljenja na želodcu ter mi s tem vrnil ljubo zdravje.

Prisrčna hvala tudi strožnemu osebu. Aloja Podmenik. Trbovlje — Loke 261.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti nepozabnega sina, brata, strica in vsake Stojana Vodičarja, se najbolje zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem upravi rudnika Trbovlje — Hrastnik, obratovodnji inž. Petercelu, tov. Stanetu Pečarju, gasilskim, športnim, tov. skem in drugim društvom, godbi ter množičnim organizacijam kakor tudi vsem darovalcem cvetja in onim, ki so se poslovili ob njegovem grobu. — Zahlujoča mati, brat, sestra in ostalo sorodstvo.

PREKLIC

Izgubljeno člansko sindikalno izkaznico št. 2894 proglašam za neveljavno. — Jože Medved, Trbovlje I., Loke 87.

PRODAM

dobro ohranjen, globok otroški voziček in posteljico — košaro. Vprašati v uredništvu.

PRODAM

globok otroški voziček, tapetiran, dobro ohranjen, z žimnico in odejico za 10.000 din. — Silvnik, Zagorje 21.

Izdaja Okrajni odbor OF Trbovlje. Urejuje uredniški odbor Odgovorni urednik Stane Suštar Tiskarne »Ljudske pravice« v Ljubljani Naslov uredništva in uprave: Trbovlje, uprava rudnika Trbovlje-Hrastnik Telefon št. 34. — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah št. 614-90332-3 — List izhaja vsak četrtak — Rakopisov ne vračamo; orispevti se list morajo biti v uredništvu najkasneje vsako nedeljo zjutraj. — Mesečna naročnina 20 din, četrtletna 60 din, polletna 120 din, ooleletna 240 din. — Posamezna številka na 4 straneh stane v kolportuži 5 din na 6 straneh pa 6 din

OB PRAZNIKU ZMAGE — 15. MAJA, pošilja svoje borbene pozdrave vsem delovnim kolektivom Zasavja, odjemalcem svojih prvovrstnih izdelkov: »PROJE« — RŽENE SLADNE KAVE — OVSENIH KOSMIČEV itd.

Ljubljanska tovarna hranil

Ljubljana
Šmartinska cesta 30

Delovni kolektivi

Industrije gradbenega materiala v Zagorju

»KERAMIKE« v Izlakah

Okrajnega gradbenega podjetja v Trbovljah

čestitajo delovnemu ljudstvu v Zasavju ob prazniku »DNEVA ZMAGE«

POSLUŽITE SE NAŠIH IZDELKOV, KI VAM JIH NUDIMO PO UGODNIH CENAH

Sah

ŠK RUDAR : ŠK ZAGORJE 9 ½ : 7 ½

Zagorski šahisti so postali zelo aktivni. Na povratno tekmo jih je prišlo 17. Na dvo boj so se dobro pripravili. Na prvih dveh deskah je bil rezultat 2:0 za Zagorje. Uspehi so naslednji:

1. Ruzel-Bertonceli 0:1, 2. Jazbec st.-Lado Gregi 0:1, 3. Oprešnik-Kordež 1:0, 4. Jordan-Možgon 1:0, 5. Pajk-Orel 1:0, 6. Vek-Joković 1:0, 7. Jazbec ml.-Martinko 0:1, 8. Kozina-Hribovšek 0:1, 9. Galin-Lebenišnik 1:0, 10. Zupančič-Biatnik 1:0, 11. Ovnit-Zupan ½:½, 12. Kukovič-Ule 1:0, 13. Rajevec-Sušnik 0:1, 14. Pajer-Skrabar 0:1, 15. Kozmus-Lardi 1:0, 16. Goljuf-Baganzin ½:½, 17. Jereb-Mirko Gregi ½:½. Prvo navedeni so člani šahovskega kluba »Rudarja« v Trbovljah.

Zadnjo nedeljo v preteklem mesecu se je odigral v Trbovljah brzo-turnir za mesec aprila. Udeležilo se ga je 12 šahistov. Potek je bil zanimiv. Zmagal je Frece z 8 točkami. Drugi je bil Oprešnik, tretji in četrti

Vek in Rugel, peti, šesti in sedmi pa Jazbec ml., Kreže in Lavrič.

Tudi glavni turnir za prvenstvo Trbovlje je zanimiv. Prinesejo je veliko presenečenj. V vodstvu je Rugel z 9 točkami od 10 odigranih, sledijo mu Frece, Jordan in drugi. Edini poraz je zadal Ruglu pionir Jazbec. Točko je odvzel tudi Frece, pol točke pa Oprešnik.

Udeleženci tega turnirja se pozivajo, da redno obiskujejo šahovske večere, da bo moč gove v juniju zaključiti turnir. H. J.

SAH V TRBOVLJAH

V petek, 2. maja, je bil v Trbovljah odigran šahovski brzo-turnir za mesec maj. Med 10 udeležencev je zmagal tov. Taušič z 8 točkami. Drugo in tretje mesto si delita tov. Jazbec st. in tov. Oprešnik s 6 točkami. Četrti, peti in šesto mesto so si osvojili tovariši Jazbec ml., Drnovšek in Ovnit s 5 točkami.

V počastitev 60-letnice rojstva maršala Tita bo v nedeljo, 23. maja, v rudniški restavraciji v Trbovljah moštveni brzo-turnir za prvenstvo okraja. Zmagovalci dobi krasen pokal.

Vsako društvo se lahko prijavilo z več moštvi. Pozivajo še šahisti iz Radeč, Hrastnika in Zagorja, da se tekmovanja udeležijo. Podrobna pojasnila še sleda. H. J.

MKUD »PREROD«, Gledališče mladih v Trbovljah

čestita vsemu delovnemu ljudstvu v Zasavju k prazniku Dneva zmage Obiščite naše predstave in podprite nas v našem delu!

OKRAJNI ODBOR

ZVEZE BORCEV

V TRBOVLJAH

izreka ob prazniku DNEVA ZMAGE iskrene čestitke vsem svojim članom in borcem NOV ter preko njih vsemu delovnemu ljudstvu v Zasavju